

1. Ra harfinin ince okunduğu yerler;

- Ra esre olursa.
- Ra harfi sakin, kendinden önceki harfin harekesi de esre olursa.
- Ra harfi ve kendinden önceki harf sakin, bir önceki harfin harekesi esre olursa.
- Ra harfi sakin, kendinden önceki harfte harfi lin olan ya olur ve vakfedilirse

I-II ve III. seçeneklerde yer alan kelimeler kalın okunurken. IV ve V. Seçenekte yer alan kelimeler ince okunmaktadır.

CEVAP: D

2. SEKTE: Kur'an okurken belirli kelimeler üzerinde nefes almadan bir müddet sesin kesilmesine denir.

Kur'an'da sekte bulunan yerler:

1. Kehf 1. Ayet
2. Yasin 52. Ayet
3. Kıyame 27. Ayet
4. Mutaaffin 14. Ayet

E seçeneğinde sekte bulunmamaktadır.

CEVAP: E

3. Sakin nun (ن) harfinden sonra ye (ي) harfi gelirse; idgam-ı meal gunne olur.

Sakin nun (ن) harfinden sonra (ب) harfi gelirse; iklab olur.

Sakin mim (م) harfinden sonra (و) harfi; ihfa-i şefevi olur.

Sakin be (ب) harfinden sonra (ا) harfi; idgam-ı mütecaniseyn olur.

CEVAP: B

4. verilen seçeneklerde e seçeneği ayrı ayrı kelimelerden meydana gelmektedir. Bu sebeple bir kelimede olmasından dolayı idgam edilememesini ifade eden izharı kelime vahide burada bulunmaz.

CEVAP: E

5. Vahyin mahiyetini kavrayabilmek onun iç yüzünü yani ne olup ne olmadığını bilmekle mümkündür. İslam bilginlerinin tespitlerine göre söz konusu iletişimde şu özellikler yer almaktadır.

*Dil Birliği: Sözü edilen iletişimin gerçekleşebilmesi için onun lisani bir konuşma olması ve kullanılan dilin her iki tarafın anlayabileceği ortak bir dil olması gerekmektedir.

*Varlık Bilgisi: vahiy esnasında konuşan ve dinleyen zatın aynı kategoriye mensup aynı düzeyde varlıklar olması lazımdır.

*Gizlilik : söz konusu iletişimi bir diğer özelliği de çok gizli bir şekilde gerçekleşmiş olmasıdır. Bildiğimiz kadarıyla Hz. Peygamber'e yalnız tek başına kaldığı zamanlarda değil, ashabıyla yahut zevceleriyle birlikte bulunduğu anlarda da vahiy geliyordu. Yanında bulunanlar Resulullah'ın müşahade ettikleri bazı hallerden dolayı ona vahyin geldiğini anlıyorlar fakat ne olup bittiğini fark edemiyorlardı. Çünkü onlar için vahiy meleğinin Melek şekliyle ne görülmesi ne de sesinin işitilmesi mümkün değildi. Öyle anlaşıyor ki vahyin sözünü ettiğimiz bu "gizlilik" vasfı vahiy tarihi boyunca hep devam edegelmiştir.

*Süratlilik

Cevap: B

6. Derleme Görevinin Zeyd b. Sabit'e Verilmesi:

*Zeyd'in, Hz. Peygamber'e uzun süre vahiy katipliği yapması.

*Zekasıyla sahabiler arasında temayüz etmesi.

*Rasulullah'ın hayatta iken Kur'an'ın tamamını ezberleyip en güzel şekilde okuması. Nitekim Hz. Peygamber onun hakkında: "Kur'an'ı en iyi bilen ve hıfzeden Zeyd'dir." buyurmuştur.

*Arza-i ahirede yani Hz. Peygamber'in Kur'an'ı baştan sona Cebrail'e iki defa okuduğu son arza meclisinde hazır olması.

*Genç olması dolayısıyla kendisinden istenileni daha rahat bir şekilde yapabilecek donanımına sahip olması.

*Bütün müslümanların güvenini kazanmış olması.

CEVAP: D**7. Abdullah b. Abbas:**

*Hz. Osman döneminde hac emiri,

*Hz. Ali döneminde Basra valisi olarak görev yapmıştır.

*Cemel ve Siffin de Hz. Ali taraftarı idi

*Peygamberimizin vefatı sırasında 13-15 yaşlarında idi. 70 yaşında vefat etti

*Muksirun sahabelerdendir.

*Hz. Peygamber onun hakkında "Allah'ım ona kitabı öğret ve onu dinde fakih kıl" diye dua etmiştir.

*Ayetleri kendi rey-i ile tefsirde cesaret sahibi olması sebebiyle Hibri'l Ümme" (Ümmetin Bilgini) ve "tercümanu'l Kur'an" (Kuranın en yetkili müfessiri) unvanlarıyla anılmıştır.

CEVAP: A

8. E seçeneği yanlıştır. Tefsirle beraber fıkıh konuları da tedvin edilmeye başlanmıştır maddesi tebei tabiun dönemine aittir.

CEVAP: E

9. Bilimsel tefsir, Kuran'daki evren, insan ve canlılarla ilgili ayetlerin, pozitif bilimlerin verileriyle tefsir edilmesini amaçlayan akım ve ekole verilen isimdir. Bu tefsire İLMİ TEFSİR de denilmektedir. Bilimsel tefsirin "dirayet tefsirinin" başlaması ile birlikte başladığı söylenir. En önemli şahsiyet Gazali-İhya ve Cevahirul- Kuran eserlerinde gelmiş geçmiş tüm ilimlerin Kuranda bulunduğunu savunmuştur. Gazali'den sonra Fahrudin Razi-Mefatihul-Ğayb kevnî ayetleri tefsir eder. Bilimsel tefsir ekolu 20. asırda Mısırlı Tanti Cevheri ile zirveye ulaşır. Cevheri el-Cevahir fi tefsiri'l-Kuran adlı 25 ciltlik bir bilimsel tefsir kaleme almıştır.

Soruda verilen örnekte ilmi tefsir için verilen örneklerden bir tanesidir.

CEVAP: B

10. Hz. Peygamber'in yüzük edinmesi ve sonra çıkarıp atması FİİLİ; "onu bir daha takmayacağım" buyurması KAVLİ; sahabenin önce altın yüzük takmalarına, sonra da kendisini takiben bundan vazgeçmelerine müdahale etmemesi, onay vermesi de TAKRİRİ sünnettir.

CEVAP: C

11. **MÜNAVELE:** Hoca kendi kitabını veya yazılı bir metni rivayet etmesi için talebesine elden vermesidir. Soruda verilen örnekte Peygamber Efendimizin Batnı Nahle'ye gönderdiği seriyye komutanı Abdullah b. Cahş'a bir mektup vermesi Münaveleye örnektir.

CEVAP: A

12. A,b,c ve d seçenekleri ravinin adaleti ile ilgili tenkit noktalarındandır. Lakin e seçeneğinde yer alan ravinin rivayette çokça hata yapması ravinin zabtı ile ilgilidir.

CEVAP: E

13. **MUNKATİ' HADİS:** Senedinde bir veya daha fazla ravinin peş peşe olmadan düştüğü ya da ravisi müphem (bir adam) şeklinde belirsiz olarak zikredilen hadislerdir. Tebe-i Tabbinin Tabiini atlayarak direk sahabeden rivayet etmesidir.

CEVAP: D

14. **MUHARREF:** Senedi veya metni değişikliğe uğramış hadis anlamında terim. Tahrif, daha ziyade şekilleri birbirine benzeyen ve okunuşları birbirine yakın olan isim ve kelimelerde meydana gelmektedir.

"جبار بن صخر" adının "حَيَّان بن ضمرة" şeklinde
 "رمي أبي يوم الأحزاب" (Übey b. Kâ'b Hendek Gazvesi'nde yaralandı) cümlesindeki "أبي" kelimesini "أبي" okuyarak ifadeyi "رمي أبي يوم الأحزاب" (Babam Hendek Gazvesi'nde yaralandı) şekline dönüştürmesi.

CEVAP: B

15. Hz. Peygamber döneminin temel özellikleri 5 ana başlıkta sayılabilir.

Bunlar:

1. Fikhi hükümlerin yaşanan gerçek olaylar üzerinden oluşması,
2. İhtilafın bulunmayışı,
3. Tedricilik,
4. Kolaylık
5. Nesih.

Farazi hükümler üzerinden hüküm belirlenmesi tabii un yani mezhepleşme döneminde olmuştur.

Cevap: C

16. Hanefi mezhebine göre de Şafii mezhebine göre de kişi baba ve dedesine zekât veremez. Ayrıca her iki mezhebe göre de kişi damadına ya da kayın baba-sına zekât verebilir. Ancak Hanefi mezhebi kişinin kendi çocuğuna her ne koşulda olursa olsun zekât veremeyeceğini söylerken, Şafii mezhebi ayrı evde oturan fakir çocuğa zekât verilebileceğini söylemiştir.

Cevap: D

17. Fıkıh usûlü terimi olarak istishâb, geçmiş bir zamanda var olan durumun değiştiğine dair delil bulunmadıkça, hâlihazırda varlığını koruduğuna hükmetmek anlamına gelir

Bir sebebe istinaden sabit olmuş şer'i bir hükmün, aksini gösteren bir delil bulunmadığı sürece devam ettiğine hükmedilmesidir. Buna vasif istishabi da denilir. Mesela, satın alma veya miras gibi yollarla birisinin mülkiyetine geçtiği bilinen bir şeyin, yeni bir delil bulunmadıkça başkasının mülkiyeti ne intikal ettiğine hükmedilmez.

Cevap: E

18. Melik araştırma imkânı olmayan bir yerde ve şartta olduğu için namazını içtihat ederek kılmaktadır. Namaz esnasında kıblesinin yanlış olduğunu fark eder. Bu sebeple Hanefi mezhebine göre hemen doğru olan yöne dönerek namazını tamamlaması gerekir. Önceki içtihadından dolayı namazı bozulmaz ve iade de etmesi gerekmez.

Cevap: E

19. Yukarıda verilen ayet ve hadis birlikte değerlendirildiğinde, ayette geçen vasiyet kavramı mutlak manada kullanılan bir has lafızdır. Ancak hadisi şerifte bu mutlak ifade üçte bir ile kayıtlanmıştır. Bu durum da mutlakın takyidi olarak ifade edilmektedir.

Cevap: E

20. Başlangıçta İbrahim'in Yaşar'dan bedel karşılığı istemesi icare talebidir. Yaşarın ise karşılıksız olarak kullandırması Ariyet yani ödünç verme akdidir. İbrahim'in yaşara muhafaza etmesi için eşya bırakması Vedia yani emanet akdidir. En sonda ise İbrahim'in boş olan depoyu doldurup vermesi hibedir.

Cevap: B

21. İslam hukukuna göre evlilik birliğini sona erdiren yollardan biri de karı-kocanın karşılıklı olarak anlaşmasıyla evliliğe son vermeleridir. Bir başka ifadeyle kadının, teklif ettiği bir bedel karşılığında kocasının da rıza göstermesiyle ayrılabilmesidir. Çoğu kere bu yolla ayrılma talebi kadından gelmekte ve ayrılmak isteyen kadın bunun karşılığında bazı mâlî yükümlülükler üstlenmektedir. bu boşanma şekline Hul' denir.

Liân, karısının zina ettiğini veya doğan/doğacak çocuğun zina ürünü olduğunu iddia eden kocanın hâkim huzurunda bunu yeminle teyit etmesi, kadının da kocasının yalan söylediğine ve kendisinin mâsum olduğuna aynı tarzda yemin etmesidir.

Tefviz: Kişinin kendine ait hukukî bir yetkiyi başkasının kullanmasına izin vermesi anlamında fıkıh terimidir. B u talak için kullanıldığında kocanın boşama yetkisini karısıyla paylaşması manasına gelir.

Tefrik: Hâkim kararıyla evliliğe son verilmesi anlamında fıkıh terimi.

İla': Kocanın, eşiyle cinsel ilişkide bulunmamak üzere yaptığı yemin, kazâî boşanma sebeplerinden biri.

Cevap: D

22. Bu soru etrafında ortaya çıkan görüşleri kısaca şöyle ifade etmek mümkündür:

a. Haricilere göre öldürme gibi büyük günah işleyen dinden çıkar ve kâfir olur. Ölüncü ebedi olarak cehennemde kalır ve azabı kâfirlerinkinden farklı olmaz.

b. Mu'tezile'ye göre mürtekib-i kebîre dinden çıkar ise de kâfir olmaz, ikisi arasında bir konumda kalır (El-Menziletü beyne'l-menziyleyn). Ölüncüye kadar tövbe etmesi beklenir. Tövbe etmeden ölürse ebedi olarak cehennemde kalır, fakat azabı inkârcılarınkinden hafif olur.

c. Mürcie'ye göre konu hakkında hüküm vermemek ve sorunu âhirete ertelemek daha uygundur.

d. Ehl-i sünnet'e göre günahlar helal sayılarak işlenmediği müddetçe kişiyi dinden çıkarmaz. Fakat günahlar imana zarar verir ve sahibini âhirette cezalandırılmaya müstahak kılar. Allah dilerse onları affedebilir.

Cevap: C

23. Kelamın doğuşuna sebep olan amilleri kısaca şöyle sayabiliriz:

Hilafet meselesi

Siyasi anlaşmazlıklar ve iç savaşlar

Kur'an metninin yorumu

Müslümanların diğer din ve medeniyetlerle karşılaşması

Tercüme hareketleri

Cevap: D

24. Bu fırkaların içerisinde en ılımlı kolu teşkil eden, itidale ve Ehl-i sünnete en yakın olan, varlığını günümüze kadar da sürdürebilen İbaziyye'dir. Adını Emevilerden Mervan b. Muhammed zamanında çıkan ve bu fırkanın kurucusu olan Abdullah b. İbâz'dan alır. Abdullah b. İbâz başkanlığında Basra'da Hariciliğin bir kolu olarak ortaya çıkan İbâziyye, daha sonra Hicaz, Umman, Kuzey Afrika ve Mağrib'de taraftar bularak yayılmıştır. Hariciliğin günümüze kadar ulaşmış tek koludur.

CEVAP: B

25. Nazzâm'a göre Dırâr b. Amr'ın iddiasının aksine tevhidi kanıtlamak ancak kûmûnu benimsemekle mümkün olur. Câbir b. Hayyân, Nazzâm ve Câhiz'in savunduğu bu görüşü daha sonra İbn Hazm, Takıyyüddin İbn Teymiyye ve İbn Kayyim el-Cevziyye gibi Selef âlimlerinin, farklı açılardan da olsa benimsediği görülmektedir. Ehl-i sünnet ile Mu'tezile kelâmcılarının çoğunluğu ise kûmûn ve zuhûr nazariyesini eleştirip onun yerine cevher ve araz teorisi esasına dayanan bir tabiat felsefesini kabul etmiştir.

Cevap: C

26. Adını "karşılıklı şekilde birbirine engel olmak" anlamındaki temânu'kelimesinden alan bu delil, kâinatta Allah'tan başka ilâhların mevcudiyeti halinde evrenin vücut bulmasının imkânsızlığı fikrine dayanır. Buna göre Allah'tan başka ilâhlar olsaydı bunlar mutlaka evreni yaratma ve yönetme iradesi gösterirdi. Bu durumda ya her ilâhın iradesi geçerli olur veya hiçbirinin iradesi geçerli olmaz ya da birinin iradesi geçerli, diğerlerinininki geçersiz olur. İlk iki ihtimal dikkate alındığında aklen evren aynı anda hem var hem yoktur veya ne var ne yoktur gibi bir sonuçla karşı karşıya kalınır ki bunların her ikisi de tutarsızdır. Üçüncü ihtimale göre iradesi geçersiz olanlar gerçek ilâh sayılmaz, geçerli olan ise evrenin gerçek yaratıcısıdır ki o da Allah'tır.

CEVAP: D

27. Ta'til Allah'ın zâtını sıfatlarından tecrit etme; tabiatın onu yaratan ve yöneten yüce bir varlıktan berî olduğu düşüncesidir. Soruda bahsedilen insanın fiillerini kendi kudretiyle yaratması başka bir yaratıcıya ihtiyaç duymaması Allah'ın insan üzerindeki otoritesini etkisiz kılmaya yönelik bir düşüncedir. Bu da Ta'til olarak ifade edilmiştir.

CEVAP: B

28. Sefine Hadisi, Peygamber Efendimizin meşhur hadislerinden biridir. Hadiste Hz. Muhammed'in (s.a.v) Ehl-i Beyti, Nuh'un gemisine benzetilmiştir. Ona sığınanlar kurtulacaklar. Bu yüzden bu hadis, Sefine/ Gemi Hadisi adıyla ünlenmiştir.

CEVAP: C

29. Allah'ın zatında, sıfatlarında ve fiillerinde bir ve tek olduğu- nu kabul etme anlamına gelen tevhit, usûl-i hamsenin temelini teşkil eder. Mu'tezile mensuplarının tevhit konusuna yaptıkları bu vurgu onların özellikle sıfatlarla ilgili duyarlılıklarından kaynaklanmaktadır. Bu sebeple Mutezile, bu prensibini Allah Teala'yı sıfatlardan arındırma anlayışı üzerine inşa etmiştir. Onlar, Allah'ın her şeyden münezzehe olduğu fikrini samimi olarak korumak maksadıyla Kur'an ve hadiste teşbih ifade eden bütün ifadeleri akılcı bir ruhla açıklamış ve sonuçta onları Allah'ın zatından ayrı kabul etmiştir.

Cevap: B

30. Bahailere göre yüce alemle insanlık aleminin arasında irtibatı sağlayacak bir peygamberler zümresine ihtiyaç vardır ve onların varlığı aklen zorunludur. Onlara göre peygamberler üç sınıftır: Birincisi bedensel (cismani), ikincisi insani yani nefis-i natika, üçüncüsü ise Tanrısal zuhur veya Rabbani görünüşdür.

Cevap: C

31. Ficar; İslâm'dan önce bazı Arap kabileleri arasında haram aylarda cereyan eden savaşlara verilen isimdir.

CEVAP: A

32. Toplantıya Benî Hâşim'den düzenlenmesine ön ayak olan Zübeyr b. Abdülmuttalib'den başka o sırada yirmi veya otuz yaşında bulunan Hz. Muhammed (s.a.v) de katıldı. Bu toplantıya Hılful fudul ismi verilmiştir. Toplantıda yer alan kabileler; Benî Hâşim, Benî Muttalib, Benî Zühre, Benî Teym, Benî Esed'dir.

CEVAP: E

33. Soruda bahsedilen olay Biri Maune olayıdır. Yetmiş kadar sahâbînın şehid edildiği olay olarak tarihe geçmiştir.

CEVAP: A

34. Belencer savaşı Hz. Osman
Yemame savaşı Hz. Ebu Bekir döneminde olmuştur.

CEVAP: E

35. Paragrafta bahsedilen savaş Ecnadeyn savaşıdır. Bu savaştan iki yıl sonra kazanılan Yermük zaferiyle de bölgenin fethi tamamlanmıştır.

Cevap: B

36. **Hilye:** Bilhassa Hz. Peygamber'in fizikî özellikleri, bunları anlatan edebî eserler ve aynı konuda hüsn-i hatla yazılmış levhalar için kullanılan terimdir.

CEVAP: A

37. Delailü'n Nübüvve: Peygamberlik müessesesini, özellikle Hz. Muhammed'in peygamberliğini ispatlamak amacıyla yazılan eserlerin ortak adıdır.

Bunun yanında başka bir kavrama daha değinmek isterim. O da beşâirü'n-nübüvve'dir. Bu kavramın tam tanımını ise; Genel olarak Hz. Muhammed'in nübüvvetini doğrulayan belgeler, özel olarak da önceki kutsal kitaplarda onun peygamberliğini müjdeleyen metinler anlamında kullanılan bir terimdir.

CEVAP: A

38. **Bedesten;** Osmanlı dönemi Türk şehirlerinde ticaret bölgesinin çarşı içindeki merkezi ve değerli malların saklanıp satıldığı bir bina türü.

CEVAP: C

39. **Sudur;** Varlığın mutlak birden çıkıp bir sıra düzeni içinde evreni oluşturması anlamında felsefe terimidir.

CEVAP: B

40. **Razi "beş ezeli esas" teorisini geliştirmiştir. Ona göre;**

1. Allah
2. Ruh
3. Madde (heyula)
4. Zaman
5. Mekân (Boşluk/hala)

Razi tenasüh yani ruhun bir bedenden başka bir bedene göç etmesini kabul etmektedir.

Buna göre Razi, ahiretin varlığını da kabul etmektedir.

Tenasüh görüşü beraberinde ruhun ölümsüzlüğü fikrini de getirmektedir. Razi'ye göre ruhlar ölümsüzdürler.

"Kitabu'l Mansur" ve "el-Havi" Razi'nin tıp alanında yazdığı eserleridir. Fizikte ışığın kırılma olayını ilk gösteren kişi Razi'dir.

CEVAP: D

- 41. Ontolojik Delil:** (Varlık bilimsel-Tanrı mutlak mükemmel varlıktır.) Buna 'Varlık bilimsel' kanıt da denir. Tanrı 'mutlak olarak mükemmel varlıktır. Varlığı zorunludur. Kendisinden daha mükemmeli tasavvur edilemez. Bu delili açık bir dille ilk defa savunan "Anselm"dır. Tanrı vardır ve mutlak iyidir

Descartes'e göre 'Tanrı diye bir varlığı düşünüyorsam tanrı vardır. Olmayan bir varlığı düşünemeyiz.'

CEVAP: A

- 42. Tenzihî Din Dili:** Tanrı'nın günlük dil ile tanımlanması mümkün değildir. Bundan dolayı biz ancak onun ne olmadığını söyleyebiliriz. Fakat bu tutum "Tanrı'nın bilinemeyeceği" tehlikesini de doğurmaktadır. Tanrı hakkında ancak olumsuz bir dil kullanabileceğimizi ileri süren filozoflar "Musan ibn Meymun ve İbn-i Sina" örnek verilebilir.

CEVAP: C

- 43. Yapısalcılık:**

Kurucusu: Wilhelm Wundt

*Temsilcileri: Hermann Ebbinghaus, Oswald Kiple, Edward Bradford Titchener

*Amaçları: Basit bilinçli yaşantıların doğasını anlamaya çalışmak

CEVAP: A

- 44. William James:**

Din psikolojisinin modern zamanlardaki asıl kurucusu ve atasıdır.

Dini, bireysel tecrübe esasına bağlı olarak tanımlanması gerektiğini söyler ve Dinin insan için yararlı olduğunu savunur.

Dini; bireysel din ve kurumsal din olarak ayırıp bireysel dinin önemli olduğunu savunur.

'Dini tecrübenin çeşitliliği' adlı eseri din psikolojisinin klasiği olarak kabul edilir.

İşlevselcilik ilkesine yaptığı katkılardan dolayı A.B.D de Din Psikolojisinin en önemli temsilcisi olmuştur.

Tanrı var mıdır? Sorusundan çok, Tanrı hayatımıza ne kazandırır? Sorusunu sorar.

Dua, din değiştirme, mistisizm gibi konuları ele alır.

Din psikolojisine dair görüşlerinin merkezine dini tecrübeyi yerleştiren kişidir.

CEVAP: A

- 45. Erdemli ve Erdemsiz toplum tiplmesi ile ilgili görüşlerini en dikkate değer iki olgudur. Erdemli şehir, iyi ya da mutlu hayatın elde edilmeye çalışıldığı ve erdemlerin tomurcuklanıp çiçek açtığı bir şehirdir. Erdemli olmayan halihazırdaki şehirlerin halkları ise, kendi mutlulukları bedeni haz ve zevklere dayandığından bedenlerin esaretinden kurtulamaz. O bu konuyla ilgili görüşlerini, es-Siyasetü'l Medeniyyeye Arau Ehl'l-Medineti'l-Fazıla isimli iki eserinde serdetmiştir. Bu düşünürümüz Farabi'dir.**

CEVAP: A

46. Gazali, kendi döneminde dinin zayıfladığını görmüş, bu konu üzerinde düşünmüştür. Ona göre dinin zayıflamasında, siyasi karışıklıkların yanında İlahiyat ve din meselelerinde aklın yanlış kullanılmasının büyük payı vardır. Gazali filozofları, özellikle Farabi ve İbn Sina'yı Tehafütü'l Felasife isimli eserinde bazı hususlarda küfre girdiklerini öne sürmüştür.

Bu hususlar arasında;

Allah'ın cüzi şeyleri bilmesi meselesi

Alemin kıdemi meselesi

Cismani diriliş meselesi'dir.

CEVAP: C

47. Şintoizmin kurucusu belli değildir. Kelime manası "Tanrıların yolu"dur. Kitapları; Kojiki ve Nihongi'dir. Ameterasu baş tanrıdır ve onun sembolü sekiz köşeli aynadır.

CEVAP: A

48. Soruda hakkında bilgi verilen kilise Nesturi kilisesidir. Bu kiliseye göre, İsa'nın doğumunda Tanrı olmadığını, sonradan Logos/Kelam'ın ona indiğini savunmuştur. Ona göre doğduğunda insan olduğu için İsa'nın Meryem'e Teotokos (Tanrı annesi) denilemez. Çünkü Tanrı beşer tarafından doğurulmaz. İsa'nın biri ilahi biri insani olmak üzere iki tabiatı vardır. Çarmıhta acı çeken de İsa'nın ilahi tabiatı değil insani tabiatıdır.

CEVAP: A

49. Mescid-i Nebvî'nin bitişiğinde yoksul sahâbîlerin barınması için yapılan ve giderek bir eğitim kurumu haline gelen yere verilen isim Suffe'dir.

CEVAP: A

50. Medresede ders okutmakla görevli olan hocaya verilen isim Muid değil Müderristir.

CEVAP: C

1. I ve II de “ra” harfi ince okunmaktadır. III ve IV de ise “ra” harfi kalın okunmaktadır.

CEVAP: B

2. (ط) Vakfı Mutlak: Vakf yapılması evla olmakla birlikte vâsl da yapılabilir. Durulduğunda geriden alınmaz.
- (ن) Vakfı Mücevvez: Vakf caiz olmakla birlikte vâsl evlâdır. Durulduğunda geriden alınmaz.
- (م) Vakfı Lâzım: Kesinlikle durulması lazım. Vakf yapmak vacip, vâsl yapmaksa haramdır.
- (ج) Vakfı Câiz: Vakfın ve vâslın caiz olabileceği bir yerde durmaktır. Ancak durmak geçmekten daha evladır.
- (ص) Vakfı Murahhas: Zaruret olmadıkça kullanılmamalıdır. Okuyucunun nefesinin yetişmediği yerde zarurete binaen durulur. Durulduğu takdirde geriden almaya gerek yoktur.

CEVAP: C

3. İdgamı bila gunne yoktur. İDGAMI BİLA GUNNE: tenvin veya nunu sakinden sonra ر , ل harflerinden birisi gelirse olur.

CEVAP: D

4. **Revm:** Son harfin harekesini gizli/hafif bir ses ile belirtmek. Rev m görme engeli bulunanlar için yapılır.

CEVAP: C

5. “el-Burhan fi ulumi’l Kur’an” eserin müellifi Zerkeşidir. Müellif mukaddime kısmında, kendisinden önceki alimlerin Kur’an ilimlerinin bütün konularını bir araya toplayıcı mahiyette kapsamlı eserler kaleme almadıklarından söz ederek, kendisinin ihtiyaca cevap vermek üzere bu kitabı yani “el-Burhan fi ulumi’l Kur’an” yazdığını ifade etmektedir. “nev” adını verdiği bu eseri 47 bölüm olarak ele alıp, önemli gördüğü her bir Kur’an ilmini müstakil bir bölümde ve oldukça ayrıntılı bir şekilde incelemeye çalışmıştır. Muhteva-
sındaki zenginlik, üslubundaki letafet, kaynakların çokluğu ve konuların işleniş tarzı bakımından, Kur’an ilimleri ve tefsir usulü sahasında kaleme alınan eserler içerisinde ilk sırayı almaktadır.

CEVAP: B

6. Üslubu’l Kur’an: Sözlükte “tutulan yol, tarz, tavır” anlamındaki üslûb kelimesi, terim olarak sözün dizilmesinde ve lafızların seçilmesinde izlenen metodu ifade eder. Tanım: Üslûbü’l-Kur’ân’la kastedilen de gerek kelimelerin seçimi gerekse cümle yapısında Kur’an’ın kendine özgü anlatım tarzıdır.

CEVAP: A

7. Kur’an’da kendi ismiyle belirtilmeyip bunların yerine insan, melek, cin, hayvan, ağaç, yıldız ve şehir için kullanılan zamir, işaret isimleri, zaman ve mekân isimleri, künye, lakap ve vasıf gibi kapalı kelime ve ifadelerle zikredilen hususlara “mübhemâtü’l-Kur’ân” denilmiştir.

Heca harfleri bunlardan biri değildir.

CEVAP: E

8. Basra valisi Ziyad b. Sümeyye'nin isteği üzerine Ebu'l Esved ed-Düeli'yi çağırarak ondan bir sistem geliştirmesini istemiştir. Başlangıçta bu teklifi kabul etmeyen ed-Düeli, bir şahsın ayette yer alan "ve rasuluhu" kelimesini "ve rasulihî" şeklinde okuduğuna şahit olunca, hemen kararından vazgeçerek Ziyad'ın yanına gitmiş ve teklifini kabul ettiğini ona bildirmiştir. Çünkü "Allah ve Rasulü müşriklerden beridir." anlamını ifade eden ayet, söz konusu şahsın yapmış olduğu irab hatası sonucunda, "Allah, müşriklerden ve Rasulünden beridir." şeklinde bir anlam kazanmış ve bu da ed-Düeli'yi aşırı derecede rahatsız etmişti. Bunun üzerine Ziyad, ed-Düeli'nin işeği doğrultusunda kendisine 30 tane katip göndermiş, ancak o bunlardan birini seçerek söz konusu faaliyetine başlamıştır. Burada yapılan iş, ed-Düeli'nin Kur'an ayetlerini yavaş yavaş okuması esnasında katibin, elinde bulunan yazılı Kur'an nüshasına irabı (harekeyi) gösterecek işaretler koymasından ibarettir.

CEVAP: A

9. **Müşkilul Kur'an;** Kur'an'ın bazı ayetleri arasında ihtilaf ve tezat gibi görünen hususlar diye tanımlanabilir. Soruda verilen örneklerde Müşkilul Kuran ilmine aittir.

CEVAP: A

10. Muttali olduğu herhangi bir olay karşısında Hz. Peygamber'in sükut buyurmasıdır. Soruda verilen örnekte Zimni takrime bir örnektir.

CEVAP: B

11. **Mütevâtir hadis;** aklen yalan üzerinde birleşmelerini adeten mümkün görmediği raviler topluluğunun, her nesilde kendileri gibi bir topluluktan alıp naklettiği işitme ya da görmeye dayanan hadistir. Bu sebeple mütevâtir hadis herhangi bir hadis tenkidine tabi tutulmaksızın sahih kabul edilmek zorundadır. Aynı zamanda kesin bilgi ifade eder.

Cevap: E

12. **MEVZU HADİS:** Uydurma Hadis de denir. Söylemediği ve yapmadığı halde Hz. Peygamber adına uydurularak hadis diye rivayet edilen sözlerdir.

CEVAP: C

13. **MUSAHHAF:** Birbirine benzeyen harfleri yanlış okunarak nakledilen hadis.

Tashîf genellikle yanlış duyma veya yanlış okumadan kaynaklanır ve yazılışları birbirine benzeyen, noktaları sayesinde ayrılabilen harflerde daha çok görülür. عَیَّاش اِجْمِیل, عَبَّاسُ اِحْمِیل ve بَسْر okumak

Cevap: B

14. Delil bulunmayan konularda delil üretme çabası hadis uydurma sebeplerinden biri değildir.

Cevap: E

15. Dört halife döneminin özellikleri kısaca şöyle sayılabilmektedir:

*Kur'ân-ı Kerim bir mushafta cemedilmiştir.

*Hadisler tedvin edilmemiştir.

*Sahâbenin üzerinde icmâ ettiği hükümler oluşmuştur.

*Farazi meseleler üzerinde durulmamıştır.

*Meselelerin şûra yoluyla halledilmesinin sonuçlarından biri olarak ihtilaf az olmuştur.

*Re'ye serbestlik vardır ve taassub yoktur.

*Fıkıh tedvin edilmemiştir. Ancak sahabenin fetvâ ve icthadları günümüze ulaşmıştır.

Cevap: B

16. **İstihsan:** müctehidin, bir meselede, nass, icmâ, zaruret, gizli kıyas, örf veya maslahat gibi özel ve daha kuvvetli görünen bir delile dayanarak, o meselelerin benzerlerinde takip edilen genel kâideden ve ilk hatıra gelen çözümden vazgeçmesi ve hukukun maksadına daha uygun bulduğu başka bir hüküm vermesidir.

Genel nitelikli hükümden özel hükmü istisna etmek zarurete dayanıyorsa, zaruret sebebiyle istihsân yapılmış olur.

Cevap: B

17. Hanefi ve Şafii mezhebine göre orucu bozan ve bozmayan şeyler genel olarak aynıdır. Ancak kaza ve kefarete gerektirip gerektirmedikleri yönünde ihtilaf bulunmaktadır. Şafii mezhebine göre kefarete gerektiren tek şey oruçlu iken cinsel ilişkiye girmektir. Buna mukabil Hanefi mezhebine göre cinsel ilişkinin yanında kişinin bilerek oruç bozucu şeyleri yapması kefarete gerektirir.

Cevap: A

18. Türkiye'den hacca giden bir hac kafilesinde bulunan hacılardan bir kısmı umrelerini yaptıktan sonra ihramdan çıkmıştır. Bu temettü haccıdır.

Bir kısmı ise ihramdan çıkmayıp haccı da aynı ihramla yapmaya niyet etmiştir. Bu kıran haccıdır.

Mekke'de yaşayan ve orada kafileye dahil olan bir Türk ise umre yapmayı sadece hac için ihrama girerek haccını tamamlamıştır. Bu da ifrat haccıdır.

Cevap: C

19. Damat ve gelinler, Kayın valide, Üvey kızlar, Süt kardeşler ebedi haram olan kimselerdendir. Ancak putperest kadınlar geçici enlenme engeline sahip kimselerdir. Zira bu kimseler Müslüman ya da ehli kitap olsalar onlarla evlenmek caiz olur.

Cevap: E

20. Cumhur ve Hanefiler ibadet alanında fasit ve batılı aynı anlamda kullanmışlardır. Yani rükün ve şartlarını taşımayan bir fiil batıl ya da fasit olarak isimlendirilebilir. Muamelat sahasında ise Hanefiler fasit ile batılı ayrı manada kullanır. Hanefilere göre rükün veya şartlardan en az birini taşımayan fiil batıldır. Her iki zümreye göre de batıl bir fiile hiçbir hüküm bağlanamaz. Ancak Hanefilere göre muamelattan olan fasit bir fiil şart ve rükünleri tamamlanarak sahihe dönüştürülebilir.

Cevap: E

21. Mirasçılığa engel olan durumlar şunlardır:

1. Murisini öldürme
2. Köle olma
3. Din ayrılığı (İhtilaf-ı din)
4. Yurt ayrılığı
5. Ölüm tarihinin bilinmemesi
6. Varisin bilinmemesi

Cevap: E

22. Gaye ve Nizam delili, varlığın üzerine kurulduğu düzen, mükemmel işleyen sistem, ince ayarlara dayanan işleyiş tarzı bir tesadüfün eseri olarak görülemez, kabulüne dayanmaktadır. Alemde hiçbir düzensizliğin olmadığını söyleyen (Mülk 67:3); her şeyin bir sistem dahilinde yürüdüğünü beyan eden (Ra'd 13:8; Fur kan 29:2) Kur'an ayetleri nizam deliline işaret etmektedir. Bu delil Kur'an'da en çok kullanılan delildir. Ve hatta herkes tarafından kolayca anlaşılmaktadır.

CEVAP: B

23. Bu akli istidlâl yönteminde konu ile ilgili üretilen şey, zihinde iki veya daha fazla bölümlere ayrılarak incelenir. Bunların hepsinin doğru ya da yanlış olması imkânsızdır. Önergelerden birisi doğru olduğu zaman, diğeri yanlış olmak zorundadır. Delil ile bu ihtimallerden geçersiz olanlar elenir. Geriye kalan ihtimal doğru olarak kabul edilir. Burada hareket noktası, ele alınan nesnenin araştırılması değil, onunla ilgili olarak insan aklına gelebilecek ihtimaller üzerinde durmaktır. Bu yöntemi önce Mu'tezile, daha sonra Eş'ariler kullanmışlardır.

CEVAP: C

24. Mu'tezile'nin en önemli prensiplerinden olan adalet, Allah'ı her türlü çirkinlikten, yararlı olan şeyleri terk etmekten, maslahata aykırı ya da çirkin olana kulluğu çağırmaktan soyutlama ile bütün eylemlerinde hikmet ve isabetin bulunduğunu kabullenmek demektir. Allah, âdil ve hakîmdir. O'ndan çirkin iş sadır olmaz. O'nun bütün fiilleri güzeldir. Zulüm ve diğer kötü olan şeyler Allah'ın değil, insanın fiillerindendir. Kim Allah'a zulüm ve sefeh nispet ederse, o kimse, adâlet sözünün dışına çıkmış olur.

Cevap: E

25. Ebû Hâşim el-Cübbâî, ahvâl konusundaki görüşüyle meşhurdur. Allah'ın sıfatları meselesinin çözümü konusunda bu teoriyi ilk kez o kullanmıştır. Ahvâl teorisi, Allah'ın sıfatlarının O'nun zatıyla ilgisini, geniş anlamda ise, küllilerin varlıklarıyla ilişkisini açıklama tartışmalarından doğmuştur.

Cevap: D

- 26.** 1. Mu'cize, Allah'ın bir fi'li veya bunun yerine geçen bir işi olmalıdır.
2. Harikulade olmalı, yani tabiat kanunlarına aykırı bulunmalıdır. Zira "harikulade" olmadan i'caz düşümlenemez.
3. Benzerini getirmek mümkün olmamalıdır. Bu da "i'caz"ın hakikatidir.
4. Bir iddiayı doğrulama (tasdik) olduğunun bilinmesi için peygamberlik iddiasında bulunan şahsın elinde zuhur etmelidir.
5. Peygamberin iddiasına uygun bir şekilde meydana gelmelidir.
6. Peygamberin ortaya koyduğu harika, kendisini yalanlamamalıdır.
7. Mucize, peygamberlik iddiasından önce değil, ondan sonra olmalıdır.
- Ancak mucize peygamberin gücü dahilinde değil Allah'ın gücü dahilinde meydana gelen bir olaydır.

CEVAP: A

27. Mu'tezile'nin, Yüce Allah'ın zatının şimdi ve gelecek zamanlarda, dünya ve ahiret hayatında, görülmesi keyfiyetine karşı çıkmaları tevhid sistemlerinin çok önemli bir parçasını oluşturur. Bu sebeple Mu'tezile, Kur'an'da zâhiren Allah'ın görüleceğine dair olan âyetleri müteşâbih olarak nitelendirir. Bu tür âyetlerin te'vil edilmesi gerektiğini savunur.

Cevap: E

28. İmamette efdal'in bulunduğu zemin ve zamanda "mef-dul'un" imametini de geçerlidir. Zeyd b. Ali, kendinden önce Ali soyu etrafında gelişen olaylara ve iddialara bakarak daha gerçekçi bir yol takip etmiştir. Efdal, en üstün ve en erdemli, mefdul ise daha az üstün ve daha az erdemli kişi demektir. Zeyd'e göre, Hz. Peygamber'den sonra en faziletli kişi Hz. Ali'dir ve imamete en layık odur. Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ömer ise, Ali'ye göre daha az faziletlidir. Ancak en üstün birisi varken, dünyevi maslahat ve acil menfaat dolayısıyla doğabilecek fitneyi bertaraf edecek ve herkesin gönlünü birleştirecek, daha az üstün olan biri imam olabilir.

Cevap: D

29. İsmaili inanç esasları arasında yer alan Allah'ın birliğini, ruhanî ve cismanî hudud mertebelerini bilmek-sizin ve onlara tam olarak itaatle bağlanmaksızın imanın gerçekleşmeyeceği fikrinin benzeri Dürzilerde de yer alır. Dürzilere göre ruhanî hududlar aynı zamanda cismanî hududlardır. Bu ruhani hududlar ulvî varlıklardır. Mabut, bunların başı olan Külli Ak-l'ı kendi nurundan yaratmıştır. Bu hududlar sadece Hâkim dönemi için değil bütün dönemler için de geçerlidir. Çünkü onlar doğmayan ve zaten mevcut olan varlıklardır. Bunlar gerçek ruhtur, ölmezler, değişik isim ve değişik cisimlere de girseler Bir'in elçileridir. Hududları bilmeyen ve inanmayan kimse Tevhîd inancını kavrayamaz. Böyle bir kimsenin inancı bir iddiadan öteye gidemez. Dürzî Risâlelerine göre bu hududların sayısı beştir. Bunlar; Külli Akl, Külli Nefs, Kelime, Sabık ve Tali'dir.

Cevap: C

30. Kadiyanilik, kıyamet ve ahir zaman söylentileriyle ilgili konuları ön planda tutan dini ve siyasi bir harekettir. Mezhebin merkezinde Gulam Ahmed ve iddialara vardır. Onun iddiaları arasında müceddidlik, Mesihlik, mehdilik gibi doğrudan inanç esasları alanına girmeyen konular ön planda yer alır. Bunun yanı sıra nübüvvetin devam ettiği gibi, doğrudan inanç esaslarıyla alakalı iddiaları da bulunmaktadır. Gulam Ahmed, mesih ve mehdi olduğunu açıklamakla kalmaz, Hinduların yaşadığı bir coğrafyada "Krişna-Avatar" olduğunu da iddia eder.

Cevap: A

31. Eyyamul Arab, Câhiliye devrinde ve İslâmiyet'in ilk zamanlarında Arap kabileleri arasında cereyan eden savaşlar için kullanılan bir tabirdir.

CEVAP: A

32. İslâm'dan önce bazı Arap kabileleri arasında haram aylarda cereyan eden savaşlara fıcar savaşları ismi verilmiştir.

Cevap: A

33. Soruda anlatılan hadise islam tarihinde Recı vakası olarak bilinmektedir. Vâkıdî, Recî' ve Bî'rîmaûne ile ilgili haberlerin aynı gece Resûl-i Ekrem'e ulaştığını kaydeder. Her iki olaydan büyük üzüntü duyan Hz. Peygamber otuz veya kırk gün süreyle sabah namazlarında (bazı rivayetlerde beş vakit namazda) bu facialara yol açan kabilelere beddua etmiştir.

CEVAP: D

34. **Yermük:** Hz. Ebu Bekir

Köprü: Hz. Ömer

Celula: Hz. Ömer

Kadisiye: Hz. Ömer

Büveyb: Hz. Ömer

CEVAP: A

35. Sevik (624)

Hamraul Esed (625)

Zatu'r Rika (626)

Tebük (630)

CEVAP: B

36. **Kalemişi**

Günümüzde yarı geçirgen kâğıtlara (eskiz kâğıdı) kurşun kalem yardımı ile çizilen kurallı ve gelenekli desenlerin, yarı geçirgen kâğıt üzerinde iğnelenerek delinmesi ve uygulanacağı yüzeye, tercihen söğüt ağaçlarından elde edilen kömür tozundan yapılan tampon ile silkelenip (silkip) yüzeye aktarılmasından sonra çeşitli renkler ile muhtelif fırçalar yardımı ile boyanıp, yine ince fırçalar ile kontürlenmesi (tahrirlenmesi) ile elde edilen süsleme tarzıdır. Yüzyıllar boyunca Türk Klasik Sanatlarının bir kolu olmuş, sivil, dinî, askerî, mimarî yapıların iç ve dış mekân süsleme unsuru olmuştur.

CEVAP: C

37. Üstü genellikle tonoz veya çatıyla örtülü bir sokağın iki yanında karşılıklı sıralanan ve aynı cins malları satan dükkânların meydana getirdiği çarşıya verilen isim Arasta'dır.

CEVAP: A

38. Allah'ın sadece Hz. Muhammed'e lutfettiği özellikleri ifade eden tabir ve bunları ele alan eserlerin ortak adına verilen isimdir. Soruda anlatılan kavram Haisu'n Nebi'dir.

CEVAP: C

39. Kumun teorisi: Bir cismin diğer bir cisimde veya bir arazın bir cisimde bilkuvve var olması anlamında felsefe ve kelâm terimi. kûmûn, terim olarak "bir cismin diğer bir cisimde veya maddeye ait bir özelliğin (arazın) cisimde bilkuvve var olması" diye tanımlanabilir.

CEVAP: D

40. Talimiyye, Sebeiyye, Babekiyye, Zenadika Batınlere verilen isimlerdendir. İbadiyye ise Haricilerin bir kolu olup günümüze kadar gelmiş ve hala varlığını devam ettiren önemli bir koldur.

CEVAP: E

41. Sonradan meydana gelen, dolayısıyla yaratılmış olan şeye hadis, Onun yaratıcısına da muhdis denir. Evren her şeyiyle sonradan meydana gelmiş hadis bir varlıktır. Buna göre her hadisin/sonradan olanın bir var edicisinin/ Muhdisin'in bulunması akli bir zorunluluktur. Hudus delili kelmacıların delilidir. İbrahim (a.s) Allah'ı araması ile ilgili ayetler hudus deliline örnektir.

CEVAP: B

42. Bir hüküm hiçbir şeyi inkâr etmiyor, dışarıda tutmuyorsa doğruladığı bir şey de yok demektir. Buna göre bir teori yanlışlığı ispat edinceye kadar kabul edilmelidir. Bu ilkeyi dini önermelere uygulamayı deneyen kişi "Antony Flew"dir. Bir delili olmadığı sürece o şeyin doğru olduğu kabul edilir.

Cevap: A

43. **İşlevselci Yaklaşım:** Savunucuları: W. James, John Dewey, Angel

Zihin, bilinç ve davranışların işlevleri ile ilgilenmişlerdir. Bu yaklaşıma göre; zihnin işlevi çevreye uyum sağlamaktır.

Metodu ise 'içe bakış ve gözlem' dir.

CEVAP: B

44. Paragrafta ele alınan düşünce Sigmund Freud'a aittir. Dinin farklı biçimlerini dikkate almadan sadece korku ve fayda temeline dayalı, indirgemeci (her şeyi basite indirgeme huyunda olan kimse, görüş) bir dindarlık yorumu yapmıştır. 'Totem ve tabu' adlı eserinde dindarlığın sosyal nedenlerini açıklamıştır. Bir Yanılmanın Geleceği isimli kitabında, dinin bireysel kaynağı olarak Tanrı fikrinin, çocuklukta koruyucu baba figürünün devamı olarak ortaya çıkmış bir ihtiyaç cevap olarak oluşturulduğunu iddia eder. Dinin insan arzularından kaynaklanan bir yanılsama olduğunu savunur. Psikanalist bir yaklaşımla dini tanımlar. Totemizmin ilk din olduğunu savunur. (Totem, bazı ilkel klan ve kabilelerden, onların atası sayılan hayvan veya bitkiye verilen isimdir.) Dinin suçluluk psikolojisinden kaynaklandığını söyler. Psikanaliz ve Bilinçdışı ekolünün kurucusudur. Din bir yanılsamadan ibarettir, der. Bir Yanılsamanın Geleceği, Musa ve Tektanrıcılık gibi eserleri vardır. Dini ibadet ve törenler bilinçsiz ve kontrolsüz bir şekilde gelişen zorlanmalı saplantı (obsesyon) ile benzerlik gösterir, der. Yani ona göre saplantılı davranışlar gibi din de bir tür nevrozdur ve bundan kurtulmak gerekir der.

CEVAP: B

45. Dünyayı yedi iklim bölgesine ayırarak ele alan düşünür İbn Haldun'dur. Bunların yanında İbn Haldun Asabiyet adını verdiği dayanışma ve sosyal bütünleşme güdüsünü, bütün tarihi ve toplumsal olayların temelindeki psikolojik faktör olarak görür.

CEVAP: D

46. Dinî kapsayıcılık, gerçekte sadece bir dini inancın doğru olduğundan hareket etmekle beraber, diğer dini inanç sahiplerinin dolaylı da olsa söz konusu dini inancın kapsamına dahil edilebileceğini öngören bir yaklaşımdır.

CEVAP: D

47. Yom Kipur: Kefaret günü de denir. Yılbaşı kutlamasının başlangıcından itibaren geçen 10 günün sonundaki tevbe günüdür. Yahudi inancına göre insanın Roş Haşana'da tasarımı yapılan bir yıllık kaderi Yom Kipur'da son şeklini alır ve mühürlenir. Bu nedenle Yom Kipur, Yahudilikte çok önemli bir gündür. Yahudiler o gün hiçbir iş yapmazlar. Sadece ibadet ve tövbe ile meşgul olurlar. O gün İsrail'de hayat adeta durur. Gazeteler çıkmaz, televizyonlar yayın yapmaz, acil olanlar dışında her türlü kamu hizmetine ara verilir. O gün yıkanmak, deri giysi ve ayakkabı giymek yasaktır.

CEVAP: B

48. Soruda verilen bilgiler Ferisilere aittir. Bunun dışında Ferisiler hakkında birkaç bilgi daha verelim. Haşmonaim dönemindeki politikaları beğenmedikleri için onlara ayrılanlar anlamında ferisi denmiştir. Ferisilik mezhebi mabedin M.S. 70 yılında yıkılmasıyla rabbani Yahudilik adıyla varlığını devam ettirmiştir. Modern dönemde ise bu mezhep Ortodoks adıyla bilinmektedir.

CEVAP: D

49. Soruda ele alınan eğitim kurumu Küttab'tır. Küttab; Bazı İslâm ülkelerinde dinî ilkokullara verilen isimdir.

CEVAP: C

50. Medresetu'l İrşad: (1919) Medresetu'l Vaizin ve Medresetu'l Eimme ve'l Huteba birleştirildi.

CEVAP: E

1. I: İdgam-ı Misleyn

II: İdgam-ı Mütectaniseyn

III: İdgam-ı mütectaribeyn

IV: İhfa-i Şefevi

CEVAP: B

2. **Teshil:** Kolaylaştırmak demektir. Birbirini takip eden iki hemzenin altına yazılır. Bu iki hemzeden birincisi yerinden, ikincisi ise, he sesi karıştırılmadan, hemze tam yerine verilmeden, hemze ile elif arasında yumuşak olarak (hafifce hemzeden medde kayar gibi) okunur.

CEVAP: B

3. I) med harfinden sonra sükun (◌ْ) arızı olarak gelirse; Meddi Arız

II) Med harfinden sonra hemze (◌ْ) aynı kelimede harekeli olarak; Meddi Muttasıl

III) Fethalı bir harften sonra ye (ي) sakın ve sonraki harfinde sakın olarak; Meddi Lin

CEVAP: A

4. Birbirine yakın yerlerde iki ayrı yere konulan üçer noktadan ibarettir. Bu işaretlerin bulunduğu yerlerden yalnız birinde durulabilir.

CEVAP: B

5. E seçeneği Mübhematin Kur'an'da yer almasının sebeplerinden biri değildir. Kur'an'ı Kerim şahıs, mekan ve zamandan ziyade olaylar ve olay içerisinde verilecek mesaj üzerinde durur. Bu sebeple müphem lafızlarda geçen bu tür ifadeler kişilere verilen önemin bir sebebi değildir.

CEVAP: E

6. **AKSAMU'L KUR'AN:** Bir kimsenin bir işi yapıp yapmaması veya bir olayın doğru olup olmaması konusunda sözünü Allah'ın adını veya sıfatını zikrederek kuvvetlendirmesidir İslam'a göre yemin ister zatına İster isim ve sıfatlarını olsun ancak Allah üzerine yapılır.

CEVAP: A

7. **Mücmel:** Kendisinden ne kastedildiği kapalı olup anlaşılması için ilave bir beyana ihtiyaç duyan lafız demektir. Bu nasların bir kısmı Allah Teâlâ, bir kısmı Efendimiz tarafından açıklanmıştır. Bu açıklama şekli mücmelin tebyini şeklinde tarif edilmiştir.

CEVAP: A

8. **Bu medresenin yetiştirdiği önde gelen isimler;**

*Mücahid b. Cebr

*İkrime

*Said b. Cübeyr

*Tavus b. Keysan

*Ata b. Ebi Rabah

CEVAP: E

9. **MEVDİ'İ (KONUMLU TEFSİR):** "Herhangi bir müfessirin Kur'an'daki sure ve ayet sıralamasını esas alarak her ayeti mevcut tertibe göre tefsir etmesi" demektir. Müfessir bu yöntemi uygularken, Kur'an'ı baştan sona sure ve ayet tertibine göre ele alarak onun bölümlerini ve her bölümü oluşturan müstakil ayetlerini, birtakım araçları kullanmak suretiyle belli metotlara göre tefsir etmeye çalışmışlardır. Burada sözü edilen metotlar; Dirayet ve Rivayettir.

CEVAP: B

10. Fiili sünnet Hz. Peygamberin bizzat yaparak etrafındakilere örneklik oluşturan sünnetidir. Bu tür sünnetler daha çok başkalarının dilinden anlatım şeklinde nakledilir.

CEVAP: D

11. **MÜSNEDLER:** (Sahabe ismine göre) Hadisleri sahabe ismine göre tertip edip sadece merfu hadisleri alan eserlerdir. Başka bir tanımla ise şunu diyebiliriz: Hadisin ilk ravisi olan sahabilere göre alfabetik olarak sıralayan eserlerdir. Müsnedlerde sadece peygamberimize ait hadislere yer verilip sahabe ve tabiin sözlerine yer verilmez. En meşhuru Ahmed b. Hanbel'in Müsnedidir.

CEVAP: B

12. **MUHARREF:** Senedi veya metni değişikliğe uğramış hadis anlamında terim. Tahrif, daha ziyade şekilleri birbirine benzeyen ve okunuşları birbirine yakın olan isim ve kelimelerde meydana gelmektedir.

"حَيَّانُ بْنُ ضَمْرَةَ" adının "جَبَّارُ بْنُ صَخْرَ" şeklinde "رَمِيَ أَبِي يَوْمَ الْأَحْزَابِ" (Übey b. Kâ'b Hendek Gazvesi'nde yaralandı) cümlesindeki "أَبِي" kelimesini "أَبِي" okuyarak ifadeyi "رَمِيَ أَبِي يَوْمَ الْأَحْزَابِ" (Babam Hendek Gazvesi'nde yaralandı) şekline dönüştürmesi.

CEVAP: A

13. **METRUK HADİS:** Yalancılıkla itham edilmiş bir ravinin, rivayetinde tek başına kaldığı hadistir.

CEVAP: C

14. Muallak hadis senette bulunan kopukluktan dolayı zayıf hadisler kapsamında yer almaktadır. Senedinin müellif tarafındaki kısmından bir veya daha çok râvisi zikredilmeyen hadis anlamında kullanılır. Bazen bütün bir sened dahi zikredilmeyebilir.

ÇÖZÜM: E

15. **Örfün muteber olabilmesi için:**

*Umumi olması gerekir

*Hadise ve olay anında mevcut olması gerekir

*Açık irade beyanıyla çakışmaması gerekir

*İslam'ın temel prensipleriyle çakışmaması gerekir

Bir belde ya da bir meslek grubuyla sınırlandırılmış olması gerekli değildir. Zira çoğu örfler bu şekilde ortaya çıkar. Diğer maddelere aykırı olmamak kaydıyla bu tür örfler geçerlidir.

CEVAP: E

16. Bu dönemdeki çocuğa mümeyyiz sağır de denilir. Eksik eda ehliyetine sahiptir. İbadetlerle sorumlu tutulamazlar. Cezai ehliyetleri yoktur. Ancak mali yükümlülük getiren bazı tasarruflarından sorumlu tutulurlar. Mümeyyiz küçüğün tasarrufları tamamen yararına, tamamen zararına ve hem yararına hem de zararına ihtimali bulunanlar şeklinde kategorize edilerek incelenmektedir. Tamamen yararına olanlar geçerli, kar-zarar ihtimali olanlar velisinin iznine bağlı, zararına olanlar ise her şekilde geçersizdir.

CEVAP: E

17. Ramazan orucunu tutmamayı mübah kılan mazeretler genel olarak şöyledir:

- Yolculuk
- Hastalık
- Gebelik ve çocuk emzirme
- Yaşlılık
- İleri derecede açlık
- Meşakkatli işlerde çalışmal

Vaktin oluşmaması ise oruca engel değildir. Vaktin oluşmadığı bölgelerde bulunanlar vaktin olduğu en yakın yere kıyasla veya bundan haberdar değillerse taktir yöntemiyle de olsa oruçlarını tutmalıdırlar.

CEVAP: C

18. Mestin abdestli iken giyilmesi gerekir. Mest üzerine mesh yapabileme süresi yolcu olmayanlar için bir gün bir gece (yirmi dört saat), yolcular için üç gün üç gecedir (yetmiş iki saat). Bu süre, mestin abdestli olarak giyilmesinden sonra abdesti bozan ilk durumdan itibaren başlar. Üzerine mesh yapılabilecek mest ayağın abdestte yıkanması gereken kısımlarını tamamen kaplamalı, dayanıklı ve sağlam bir maddeden yapılmış olmalıdır. Abdesti bozan haller mest üzerine meshi de bozar. Ayrıca üzerine mesh yapılmış olan mestin ayaktan çıkması veya çıkarılması, mesh süresinin sona ermesi ve gusül abdesti gerektiren durumlarda da mesh bozulur.

CEVAP: E

19. Nâfile namaz kılmanın mekruh olduğu vakitler:

1. Fecrin doğmasından sonra sabah namazının sünneti dışında nâfile namaz kılınmaz.
 2. Sabah namazını kıldıktan sonra güneş doğuncaya kadar,
 3. İkinci namazını kıldıktan sonra güneş batıncaya kadar,
 4. Akşam namazının farzından önce,
 5. Bayram namazlarından önce ne evde ne camide
 6. Bayram namazlarından sonra, camide,
 7. Arafat ve Müzdelife cem'leri arasında
 8. Farz namazın vaktinin daralması durumunda
 9. Farza durulmak üzere kamet getirilirken (Sabah namazının sünneti bundan müstesnadır)
 10. Cuma günü hatibin minbere çıkmasından Cuma namazı sona erinceye kadar
- Güneşin tam tepe noktasında olduğu zaman (vakt-i istivâ) hiçbir namazın kılınmayacağı vakitlerdendir.

CEVAP: A

20. Satın alınırken kurbanı engel bir kusuru olan hayvan kurban olarak kesilemez. Hayvan kusursuz olarak satın alınıp da alıcının elinde iken kurban olmaya engel bir kusurun ortaya çıkması hâlinde, kişi zenginse ayıbı olmayan başka bir hayvan alıp keser. Yoksulsa yeni bir hayvan alıp kesmesine gerek yoktur.

Kurbanlık hayvanın hasta olduğu kesildikten sonra ortaya çıkmış ve sağlık sebebiyle etinin imha edilmesi gerekmiş ise, bu durumda kurban ibadeti yerine getirilmiş olur. Ve kişinin başka bir şey yapması gerekmez.

CEVAP: B

21. Oruç bozma kefareti: Oruç bozmanın kefareti: eğer imkânı varsa bir köle azat etmek, buna gücü yetmiyorsa ara vermeksizin iki ay süreyle oruç tutmak, eğer buna da gücü yetmiyorsa altmış fakiri sabahlı akşamlı doyurmaktır.

Yemin kefareti: Ailenize yedirdiğinizin orta hallisinden on fakire yedirmek yahut onları giydirmek yahut da bir köle azat etmektir. Bunlara gücü yetmeyenin peş peşe üç gün oruç tutması gerekir.

Adam öldürme kefareti: mümin bir köle azat etmek, eğer buna güç yetmezse iki ay peş peşe oruç tutmak suretiyle ödenir.

Zihar kefareti: Hanımlarından zihar ile ayrılmak isteyip de sonra söylediklerinden dönenlerin onlarla temas etmeden önce bir köleyi hürriyete kavuşturmaları gerekir. Buna (köle azat etmeye) imkân bulamayan kimse, temas etmeden önce aralıksız olarak iki ay oruç tutmalıdır.

Hacca tıraş olma kefareti: Ya üç gün oruç tutmak ya da altı fakiri doyurmak ya da koyun kurban etmektir.

CEVAP: A

22. Eş'arî âlimlerinin çoğunluğuna göre insanın fiilleri doğrudan doğruya Allah tarafından yaratılır. İnsan, fiil anında kendisinde yaratılan irade ve gücü kullanarak fiilin meydana gelmesine aracılık yapar ve onu kesbeder; böylece fiilin gerçek fâili değil kâsibi olur. Fiillerinin meydana gelişinde insanın irade ve gücünün etkisi Eş'arî âlimlerince farklı şekillerde anlaşılmıştır. Ebû'l-Hasan el-Eş'arî'ye göre insanın fiili, onun hâdis olan irade ve kudretiyle meydana gelmekle birlikte bunlar fiilin gerçekleşmesi anında Allah tarafından yaratıldığı için onun üzerinde gerçek anlamda bir tesirde bulunamaz. Bundan dolayı insan hür gibi görünse de aslında sadece belli bir fiili tercih etmek mecburiyetindedir.

CEVAP: B

23. Ebû Mansûr el-Mâtürîdî'den itibaren Mâtürîdiyye kelâmcıları Allah'ın tekvin sıfatının naklî ve aklî delilleri üzerinde durmuşlar; Kur'an'da Cenâb-ı Hakk'ın gökleri ve yeri yoktan yarattığını, O'nun şekil verenlerin en güzeli ve yegâne gerçek yaratıcı olduğunu, yaratıcılığının kesintiye uğramadığını belirten âyetler yanında yaratmanın konusuna ve içeriğine değinerek her şeyin icat edilmesini, tabiat düzeninin kurulup korunmasını, insanın, ona verilen nimet ve yeteneklerin, özellikle eşinin yaratılmasını anlatan âyetleri tekvin sıfatının naklî delilleri kabul etmişlerdir

CEVAP: E

24. Ten'im ve Tazip: Allah'ın nimet vermesi ve cezalandırması demektir. Birinci Ayette Allah'ın insanları nimetlendirdiğinden bahsedilmektedir.

İhda ve İdlal: Allah'ın dilediği kimseyi hidayete erdirmesi ve dileyeni de saptırması manasında kullanılır. İkinci ayette Allah'ın hidayet edip saptırdığından bahsedilmektedir.

Ba's ve Haşr: Allah teala'nın insanları öldükten sonra yeniden diriltip bir araya getireceğini ifade eder. Üçüncü Ayette de bu iki kavrama vurgu yapılmıştır.

CEVAP: A

25. Muhâlefetün li'l-havâdis: "Sonradan olan şeylere benzememek" demektir. Allah hiçbir şeye benzemez, hiçbir şey de Allah'a benzemez. Allah'ın zâtî sıfatlarıyla, yarattıklarına benzemesi mümkün değildir. Çünkü Allah kadîm ve ezeldir, başlangıcı yoktur. Varlıklar ise sonradan meydana gelmişlerdir. Allah ebedîdir, bâkîdir. Varlıklar ise sonlu ve ölümlüdürler. Diğer yandan varlıklar bir takım cüz ve parçalardan oluşmuşlardır. Allah'ın zatı için böyle bir şey söz konusu değildir.

CEVAP: B

26. Mürcie'nin ortaya çıkışında etkili olan sebeplerin başında Hâricî zihniyeti, Emevî-Hâşimî çekişmesi, Emevîler'in politik ve ekonomik siyaseti, kentleşme sürecinin doğurduğu siyasal, ekonomik ve toplumsal problemler yer almaktadır. Hz. Osman'ın öldürülmesinden sonra gelişen olaylar, Cemel ve Sıffin savaşları, Hakem Vak'ası, ayrıca büyük günah işleyenleri ve kendi dışındaki müslümanları tekfir eden, devlet geleneğine sahip bulunmayan ve medenî hayata alışmamış olan Hâricîler karşısında bütün müslümanların eşitliğini ve medenî hayatı savunan ılımlı ve uzlaşmacı bir zihniyetin doğması kaçınılmaz bir sonuçtu. Onlara göre böyle bir durumda yapılacak en doğru tavır onların durumlarını Allah'a havale etmektir. Bu da irca olarak isimlendirilmiştir.

CEVAP: C

27. **Temanu delili:** Adını "karşılıklı şekilde birbirine engel olmak" anlamındaki temânu' kelimesinden alan bu delil, kâinatta Allah'tan başka ilâhların mevcudiyeti halinde evrenin vücut bulmasının imkânsızlığı fikrine dayanır. Buna göre Allah'tan başka ilâhlar olsaydı bunlar mutlaka evreni yaratma ve yönetme iradesi gösterirdi. Bu durumda ya her ilâhın iradesi geçerli olur veya hiçbirinin iradesi geçerli olmaz ya da birinin iradesi geçerli, diğerlerinininki geçersiz olur.

CEVAP: B

28. **Tenasüh:** Ruh göçü ya da tenasüh olarak ifade edilen reenkarasyon; ölen bir kimsenin ruhunun bir başka varlığa geçmesi (hulûl) anlamına gelir. Daha çok Hint coğrafyasında zemin bulan ruh göçü inancına göre, ruh ölümle birlikte yok olmayıp başka bir bedende yaşamaya devam eder.

Karma yasası, kısaca, her yaşamın, önceki yaşamlarda yapılan hareketlerin sonucu olarak belirmesi esasına dayanır. Yani, kişinin yaptığı hiçbir hareket sonuçsuz kalmayacak ve kişinin mukadderatının belirlenmesinde bir neden oluşturacaktır. Hiçbir neden, herhangi bir sonuç yaratmadan yok olup gitmez.

Önemli Hint dinlerinin ortak tanımı olan samsara yaşamın döngüsünü, ölümü ve yeniden doğuşu, var oluşu ve yok oluşu tanımlar. Budizm geleneğinin amacı bu döngüyü terk etmektir. Samsara, cehennemden tanrıya kadar insanoğlunun bildiği varlığın bütün tabakalarını içine alır.

CEVAP: E

29. * Şiî geleneği içinde yer almakla birlikte Zeydiyye imâmet konusundaki görüşüyle diğer Şiî fırkalarından ayrılmaktadır. İmâmet dinin ana prensiplerinden biri kabul edilir. Hz. Peygamber sağlığında imam tayin etmemiş, vasiyette bulunmamıştır.

*Resûlullah'tan sonra ümmetin en faziletlisi ve imâmete en lâyık olanı Ali b. Ebû Tâlib, ondan sonra da Hasan ve Hüseyin'dir.

*Zeydîler en üstün ve en erdemli kişi varken daha az faziletli kişinin imâmetini kabul ederler. Bu sebeple Zeydiyye'ye göre Ebû Bekir ile Ömer'in imâmetleri meşrudur.

CEVAP: D

30. Yezidilik: Daha çok Türkiye, Irak ve İran'da görülen senkretik bir inanç sistemi ve bu inanca mensup topluluklara verilen isimdir. Yezîdîliğin kutsal metinleri hacim itibarıyla son derece kısa olan, "vahiy kitabı" anlamındaki Kitâbü'l-Celve (Cilve) ile "siyah kitap" anlamındaki Muşhaf-ı Reş adlı iki kitaptır. Kuzey Irak'ta bulunan ve Adi b. Musafirin mezarının bulunduğu Laleş'i dini merkez olarak görmüşlerdir. Melek Tavus'un özel kavmi olarak tek olan Tanrı'ya inanan ilk millet olduklarını iddia etmişlerdir.

CEVAP: C

31. Hilful Fudul: İslâmiyet'ten önce Mekke'de bu adla anılan iki ayrı antlaşmanın yapıldığı bilinmektedir. Bunların birincisi, şehrin ilk sakinleri olan Cürhümlüler'den Fazl (çoğulu fuzûl/fudûl) adlı üç kişinin (Fazl b. Fedâle, Fazl b. Vedâa, Fudayl b. Hâris [veya Fudayl b. Şûrâa, Fazl b. Vedâa, Fazl b. Kudâa]) kendi aralarında, yerli veya yabancı kimsesiz birine zulüm yapıldığında zalimden hakkını geri alıncaya kadar kabileleriyle birlikte ona yardım edeceklerine dair ahidleşmeleridir.

CEVAP: A

32. Resûl-i Ekrem döneminde düşmanı yerinde etkisiz hale getirerek Medine üzerine saldırma planından vazgeçirmek için düzenlenen seriyyelerden biridir. 8 yılının Cemâziyelâhîrinde (Ekim 629) vuku bulan bu seriyye bazı kaynaklarda gazve diye nitelendirilir (Vâkıdî, II, 769). Benî Cüzâm kabilesinin toprakları içinde bir su kaynağı olarak zikredilen, Vâdikurâ bölgesine yakın bir mesafedeki Zâtüsselâsil'in (Selâsil) etrafında Kudaâ'nın kollarından Belî, Uzre ve Belkayn (Kayn) gibi Arap kabilelerinin ikamet ettiği belirtilmektedir. Hz. Peygamber Kudâa, Belî, Uzre, Belkayn, Âmile, Lahm, Cüzâm, Kelb ve Gassânî gibi kabilelerin bir araya gelip Medine'ye saldırmak için hazırlık yaptıklarını öğrenince bölgeye seriyye yollamaya karar verdi. Seriyye kumandanlığına da o sıralarda yeni müslüman olan, askerî ve siyasî kabiliyetinin yanı sıra bilgisi ve cesaretiyle de bilinen Amr b. Âs'ı tayin etti. Beyaz sancak ve siyah bayrakla donatılan Amr b. Âs'ın emrine Âmir b. Rebîa, Suheyb b. Sinân, Saîd b. Zeyd, Sa'd b. Ebû Vakkâs, Üseyd b. Hudayr, Abbâd b. Bîşr, Seleme b. Selâme ve Sa'd b. Ubâde gibi muhacir ve ensar ileri gelenlerinden meydana gelen 300 kişilik bir askerî birlik verdi.

CEVAP: E

33. Hz. Peygamber ve müslümanlar yapılan antlaşmadan sonra Hudeybiye'den ayrılıp Medine'ye dönerken yolda Feth sûresi nâzil oldu. Bu sûrenin iki âyetinde (10, 18) Bey'atü'r-ıdvân'dan söz edilmiştir: "Ey Muhammed! Şüphesiz ki sana biat edenler ancak Allah'a biat etmiş olurlar; Allah'ın eli onların elleri üstündedir..." (48/10). "Ey Muhammed! Andolsun ki Allah seninle ağaç altında biat ederlerken müminlerden râzı olmuştur..." (48/18). Bundan dolayı bu biata "Bey'atü'r-ıdvân" (ıdvân [râzı olma] biatı) veya "Bey'atü's-şecere" (ağaç altındaki biat); biat eden sahâbîlere "Ashâbü's-şecere" (ağaç altında Hz. Peygamber'e biat edenler); gölgesinde bu biatın yapıldığı ağaca da "Şeceretü'r-ıdvân" denilmiştir.

CEVAP: C

34. Harunreşid Abbasilere altın çağını yaşatmış, Kuzey Afrika da İdrisiler adında ilk Şii devletinin kurulmasına müsaade etmiş ve devlet teşkilatlanması içinde Kadu'l Kudatlık kurumunu oluşturmuştur.

CEVAP: D

35. Soy bilimcilerin çoğu, Arapları 2 gruba ayırır: Arab-ı Baide ve Arab-ı Bakıye. Baide ile kastedilen Arap yarımadasında yaşamış ve İslâmiyet öncesinde nesilleri tükenmiş olan Arap kabileleridir. Bu kabilelerden bazıları Âd, Semûd ve Amâlika'dır. Bakıye Arapları ise Arapçayı Baide Araplarından öğrenmiş olan Ya'rub bin Kahtan oğulları ve Mead bin Adnan oğullarıdır. Bu gruba Arab-ı Müstaribe ve Mütearribe de denir. Kahtan ve beraberindekiler Yemen'e yerleştikleri zaman oradaki insanlara karışıp Araplaştılar.

CEVAP: D

36. Hâtıme tezhibi (Ketebe veya ferağ kaydı). El yazması kitaplarda bitiş bölümüne yapılan bezemelerdir. Eserin özeti ve neticesi durumunda olan bu bölüm son sözdür. Mushaflarda Nâs sûresinin devamında hattat bitiş duasıyla birlikte imzasını içeren ibareyi, kitabın yazılış tarihini, nerede yazıldığını belirtir (ferağ kaydı). Son sayfada bulunan yazı, âyet veya hattatın imzası da olsa (ketebe) bitiş genellikle ya ikizkenar yamuk veya üçgen şeklinde bir yazı sahası içine yazılır.

CEVAP: A

37. Zerenderzer. "Altın içinde altın" mânasına gelen zerender-zer tabiri, altını mat ve parlak tonlarda kullanmak suretiyle yapılan tezhiplere verilen isimdir. Desen zemininde mat, sap ve yapraklarda parlatılmış altın tercih edilir. Zerenderzerde aynı renk altın yerine sarı ve yeşil gibi iki renk altın da kullanılabilir. XVI. yüzyılda çok güzel örnekleri görülen zerenderzer tekniği, daha sonraki yüzyıllarda uğradığı kalite zaafını altın parıltılarıyla gizlemek kaygısıyla XIX. yüzyıla kadar tezhip sanatında kullanılmıştır.

CEVAP: E

38. Barok üslupta inşa edilen cami, merkezi tek kubbe ile vurgulanmış sekizgen tabana oturan bir yapıdır. 55 pencere ve iç mekânda kalem işleriyle süslü duvarda hem Osmanlı hem de Avrupa çinileri göze çarpmaktadır. Caminin 14.60×14.60 metre boyutlarına sahip ana mekânın tavan örtüsü bir tam ve beş yarım kubbe ile örülü olup; kubbeli tavan örtüsü sıra dışı bir şekilde iki kasnağa oturtulmuştur. Cami, 1810-1811 yıllarında Sultan II. Mahmut'un buyruğuyla son cemaat yeri değiştirilerek yeniden yapılmıştır. Minaresi de yıkılarak iki yeni minare inşa edilmiştir.

CEVAP: C

39. **Kümûn:** Sözlükte "gizli olmak, gizlenmek" anlamına gelen kümûn, terim olarak "bir cismin diğer bir cisimde veya maddeye ait bir özelliğin (arazın) cisimde bilkuvve var olması" diye tanımlanabilir. Kümûn nazariyesini savunanların başında Nazzâm ve Câhiz gelir. Nazzâm'a göre Dırâr b. Amr'ın iddiasının aksine tevhidi kanıtlamak ancak kümûnu benimsemekle mümkün olur. Zira maddî varlıklarda çeşitli şartlara bağlı olarak ortaya çıkan belli tabiat ve özelliklerin bulunduğu, meselâ odunda yanma, ateşte yakma, gıdalarda besleme özelliklerinin varlığı ve bunların maddelerinin içine dahil edildiği zarureten bilinen bir husustur.

CEVAP: D

40. **En önemli temsilcisi "İbn Ravendi"dir.**

Tabiatçı akımın aşırı ucunda olan bir koludur. (Dehri-lik/maddecilik) Dehri-lerin bazı düşünceleri şunlardır:

Allah'ın varlığını kabul etmezler.

Evrendeki tek gerçeklik "dehr" yani zamandır. Zaman ezelidir ve yaratılmamıştır.

Her şey maddedir. Maddeden ayrı bir ruh yoktur.

Evrenden ayrı bir yaratıcı yoktur. Evren ve yaratıcı birdir.

Gerçek bilgiye ancak duyular yoluyla ulaşılır.

Cevap: E

41. **İhtira (İcat) Delili:** Kurucusu; İbn Rüş'tür. Doğadaki bütün varlıklarda görülen canlılık kendiliğinden olan bir durum olmayıp Tanrı'nın bir icadıdır ve her birinde insan için bir fayda vardır. Kuranı kerimin çoğu ayetinde inayet ve ihtira aynı kavram olarak ele alınmıştır.

Cevap: A

42. **Özgür İrade Savunması:** En önemli temsilcisi "Alvin Plantinga"dır. Bu yaklaşımda Tanrı'nın varlığının ve kötülüğünün bir arada olabileceği gösterilmeye çalışılmaktadır.

Cevap: A

43. Soruda hakkında bilgi verilen psikoloji ekolü Psikanaliz'dir.

Cevap: D

44. **Alfred Adler:** Din duygusunun, insan psikolojisinin bir ürünü olduğunu ancak Tanrı inancının insandaki inanma ihtiyacının bir ürünü olduğunu savunur. Adler'e göre din güçlü bir sosyal harekettir.

Tanrı'yı insanlar ortaya çıkarmıştır, der.

İnsan kendisini eksik ve zavallı bir varlık olarak görür. Tam da bu sebeple mükemmel ve mutlak güce sahip bir varlığa inanmak ister ki bu varlık Tanrı'dır.

Cevap: E

45. **J. Wach:**

Metodoloji üzerinde çalışmalar yapmıştır.

Wach sadece bir dini ele alıp o din ile ilgili sosyolojik çalışmalar yapmayı doğru bulmamaktadır. Bütün dinlerin sosyolojik çalışmalarının yapılması gerektiğini savunur.

Dini deneyim 3 şekilde ortaya çıkmaktadır.

- 1) Teorik (İnanç)
- 2) Pratik (İbadet)
- 3) Sosyolojik (Cemaat)

Cevap: A

46. Auguste Comte, Herbert Spencer, Emile Durkheim, Gordon Childe, Morgan, Neil Smelser, Moore, Levy, J. Steward, M. D. Sahlins, L. White, E. R. Service gibi sosyal bilimciler, toplumsal değişim fenomenine evrimci bir bakış açısıyla yaklaşmışlardır. Bu sosyal bilimcilerden bir kısmı, klasik tek çizgili evrim anlayışına sahipken, bir kısmı ise çok çizgili evrim anlayışına sahiptirler.

Cevap: E

47. **ERMENİ KİLİSESİ:** Aziz Gregoire'ın öncülüğünde Hristiyanlığı benimseyen ve sadece ilk üç ekümenik konsili kabul eden Ermeniler'in, Katolik ve Ortodokslar'dan farklı olan mezheplerine verilen isimdir. Ermeni kilisesi III. yüzyılın ilk yarısında ortaya çıktı. Öncelikle kilisenin geleneksel kurucusu Aziz Gregor-y'nin (Gregoire, Grigor) misyon faaliyetleri sayesinde gerçekleşmiştir. Ekümenik konsillerden ilk üçünü (İznik, İstanbul ve Efes) kabul eden Ermeni kilisesi Kadıköy Konsili'ni tanımaz, diğer konsiller hakkında da bir fikir beyan etmez.

CEVAP: E

48. Soruda ele alınan konsil Floransa konsilidir. Papa V. Martin, Basel Konsili'ni 1431'de açtı. Konsil, 1438'de Ferrara Konsili, 1439'da ise Floransa Konsili oldu. Basel Konsili, Papa IV. Eugenius'un karşı çıktığı kilise reformuna destek veren piskoposlarca 1431 yılında İsviçre'nin Basel'de başlamıştır.

CEVAP: E

49. Soruda verilen tüm eşleştirmeler doğrudur.

CEVAP: E

50. Parçada ele alınan temel din eğitiminin Sosyolojik temeli ile alakalıdır.

CEVAP: C

1. İdgam-ı bila gunne: lam ve ra harflerinden oluşmaktadır.

CEVAP: A

2. I. Ra harfini kalın okunacak yerde ince okumak: Lahn-ı Hafî
II. Kaf (ق) harfini, kef (ك) harfiyle karıştırmak: Lahn-ı Celi
III. İzhar yapılması gereken yerde ihfa yapmak: Lahn-ı Hafî
IV. Medd-i tabileri terketmek: Lahn-ı Celi

CEVAP: B

3. * مد: Hangi harfin altında bulunuyorsa o harf bir elif miktarı uzatılır.

* قصر: Hangi harfin altında bulunuyorsa, o harf uzatılmadan okunur.

* ن: Vasıl(geçiş) nunu'dur. Sonu tenvinli kelimelerden bir sonraki kelimeye geçişi sağlar. Bu durumda tenvin tek harekeye düşer ve vasıl nun'u esreli olarak okunur. Mesela:

يُعْلَمُ اِسْمُهُ ==> يَعْْلَمُ (Meryem 19/7, s. 306)

* س: Kuran'da ص harfiyle yazıldığı halde س gibi ince okunması gereken yerlerde kullanılır. ص harfinin altına yazıldığı yerlerde ص harfi س gibi okunur. Mesela:

وَاللّٰهُ يَفْضُلُ وَيَبْضُ (Bakara 2/245, s. 40) ayetinde ص harfinin altında س yazmakta olduğu için س gibi okunur.

* اِمَالَه (İmâle): Yalnızca Hud 11/41 s. 227'deki مَجْرَاهَا kelimesindeki ra'nın altında bulunur. Burada ra harfi, üstünden esreye doğru meyillendirilerek okunur.

* ادْغَام (İdğam): Altına yazıldığı kelime, yazıldığı gibi değil de, idgam ile okunur. Yalnızca Hud 11/42 s. 227'de vardır: اِرْكَبْ مَعَنَا <== اِرْكَبْ مَعَنَا

* تَسْهِيل (Teshîl): Kolaylaştırmak demektir. Birbirini takip eden iki hemzenin altına yazılır. Bu iki hemzeden birincisi yerinden, ikincisi ise, he sesi karıştırılmadan, hemze tam yerine verilmeden, hemze ile elif arasında yumuşak olarak (hafifce hemzeden medde kayar gibi) okunur. Asım kıraatına göre sadece Fussilet 41/44, s. 482'de teshîl vardır ve Kuran'da bu kelimenin altında "teshîl" yazılıdır: اَعْجَبِيَّ (Fussilet 41/44, s. 482). Burada ne "ê" diyeceğiz, ne de "ee", ikisinin arasında yumuşak bir sesle okuyacağız.

* اِشْمَام (İşmâm): Sükûndan sonra kelimenin sonunda bulunan ötre harekesine işaret etmek için dudakların ileriye doğru toplanmasına işmam denir. İşmam sadece ötrede ve aslı ötre olanda olur. Hükmü: Asım kıraatına göre Yusuf 12/11, s. 237 dışında, vacip değildir ve esas olarak sağırlar için yapılır.

لَا تَأْمَنَّا (Yusuf 12/11, s. 237). Bu kelimenin aslı تَأْمَنَّا 'dır. Kuran'da bu kelimenin altında "işmâm" yazar. Burada işmam yapmak herkes için gerekir. (aslında "bize güvenmiyorsun" anlamında olan bu ifadenin, idğamlı/gunelli oluşturan dolayı "bize güvenme" şeklinde anlaşılmaması için)

Fatiha suresindeki نَسْتَعِينُ örneğinde ise işmam yapmak zorunlu değildir. Kulağı duymayanlar için dudak okuma maksatlı, harfin harekesinin ötre olduğunu gösterme amacıyla yapılabilir.

* تَفْخِيم (Tefhîm): Altına yazıldığı harfin kalın okunması gerektiğini gösterir. Enbiya 21/28, s. 325'deki اِلْمَنَارُ تَضِي kelimesinde "irtedâ" kelimesindeki "ra"nın altında vardır. Tecvid kuralına göre ra harfi normalde ince okunması gerekirken burada kalın okunur.

CEVAP: D

4. İsmam, sükûndan sonra ötreye işaret etmek üzere dudakları önde yummaktır.

CEVAP: C

5. Kur'an'da kendi ismiyle belirtilmeyip bunların yerine insan, melek, cin, hayvan, ağaç, yıldız ve şehir için kullanılan zamir, işaret isimleri, zaman ve mekân isimleri, künye, lakap ve vasıf gibi kapalı kelime ve ifadelerle zikredilen hususlara "mübhemâtü'l-Kur'ân" denilmiştir.

Heca harfleri bunlardan biri değildir.

CEVAP: E

6. **GARİBU'L KUR'AN:** Az kullanılması, farklı lehçe ve dillerden alınması sebebiyle manası sözlüklere veya uzmanlarına başvurulmadan anlaşılamayan kapalı lafız şeklinde tanımlanmaktadır. Kuran'da yer alan garib kelimelerle ilgili ilk çalışmayı Nafi b. Ezrak yapmıştır. Bu lafızların bulunması için çoğunlukla Arap Şiirlerine başvurulmuştur. İlk başvuran ise Abdullah b. Abbas'dır.

CEVAP: A

7. **Mübhemîn Tavzihi:** İnsan, melek, cin gibi varlıkların yahutta bir topluluk veya kabilenin veya bir kelime ve nitelemenin Kur'an'da açık değil de ism-i işaret, ism-i mevsuller, zamirler, cins isimleri, belirsiz zaman zarfları ve belirsiz mekan isimleriyle zikredilmesi anlamına gelmektedir.

ÖRNEK-1: "Namazlarda (özellikle) orta namaza devam edin" (Bakara/238) ayetindeki orta namazdan maksadın ne olduğu açık değildir. Efendimiz "orta namaz, ikinci namazdır" sözü ile bu müphemliği ortadan kaldırmıştır.

ÖRNEK-2: "Güzel davrananlara daha güzel karşılık, bir de fazlası vardır." (Yunus/26) ayetindeki "ziyade" Hz. Peygamberin hadisine göre müminlerin cennette Allah'ın cemalini görmeleridir.

CEVAP: B

8. **MECAZU'L KUR'AN:** Kelimenin, hakîkî anlamıyla arasındaki bir ilgiden ve hakîkî anlamın kastedilmesine engel olan bir karineden dolayı hakikat anlamı dışında başka bir manada kullanılmasıdır.

CEVAP: A

9. **Kur'an'ın tedricen yani çeşitli zaman aralıklarıyla indirilmesinin hikmetleri;**

1. Kur'an metninin ezberlenmesini kolaylaştırmak.
2. Kur'an'ın manasını kavramak.
3. Muhatapların sorularına cevap vermek.
4. Hükümlerinin kolayca hayata geçirilmesini sağlamak.
5. Hz. Peygamber'in kalbini pekiştirmek.

CEVAP: B

10. Peygamber efendimizin ashabında gördüğü ve herhangi bir kınama ya da yasaklama yoluna gitmediği olaylar onun tarafında onaylanmış olarak kabul edilmektedir. Buna peygamberin takriri sünneti denilir. Yukarıda verilen olayda da peygamberin takriri sünnetinden biri zikredilmiştir.

Cevap: C

11. Sahabe hadis rivayetinde çok ihtiyatlı davranmış mümkün olduğu kadar az hadis rivayet etmeye gayret etmiş, hatalı rivayetleri doğruları ile düzeltmiş hatta hataya düşmemek için özellikle peygamberden sonra yazıya geçirmeye önem vermiştir. Ancak her ne kadar bizim nazarımızda sahabenin tamamı adil kabul edilse de kendileri arasında bir adalet prensibi gözetmiş ve belli şartları taşıyan kişilerden hadis rivayetinde bulunmuşlardır.

Cevap: D

12. İman, ahkam, zühd, yeme içme adabı, siyer, Camiler: Dini konuların tamamıyla ilgili hadislerin bulunduğu en kapsamlı eserlerdir. 8 ana konu bulunur. Bunlar; İman, Ahkam ve sünen, Zühd ve rekaik, Et'ime ve eşribe, Tefsir, Tarih, Siyer, Meğazi, Menakıb, Fiten ve melahim

En meşhur 3 Cami ise; Buhari, Müslim ve Tirmizi'dir.

CEVAP: B

13. **MUSAHHAF:** Birbirine benzeyen harfleri yanlış okunarak nakledilen hadis.

Tashif genellikle yanlış duyma veya yanlış okumadan kaynaklanır ve yazılışları birbirine benzeyen, noktaları sayesinde ayrılabilen harflerde daha çok görülür. عيَّاش اجميل, عباس اجميل ve بشر'i okumak.

CEVAP: B

14. **MUZDARİB HADİS:** Birbirine aykırı rivayet edildiği halde birisinin diğerine tercih edilmediği hadislerdir.

CEVAP: D

15. X yılın başında 50 gr. Altın ve 200 bin TL para ile nisap miktarı mala sahiptir. Yılın sonuna geldiğinde de X in elinde 90 gr. Altın, 50 bin TL para ve bir araba var. Araba alım satım maksadıyla alınmayıp daha sonra kiraya verildiği için bizzat ticaret malı değildir. Bu sebeple arabanın kiralandığı para diğer nisap miktarı mala katılarak zekâtı hesaplamak gerekir. Sonuç olarak X elindeki 90 gr. Altın ve 50 bin TL paranın zekatını verir.

Cevap: D

16. **Istislah:** İslâm fıkhrının genel ilkelerine, özellikle de şer'an onaylandığına veya reddedildiğine dair bir delil bulunmayan maslahata göre hüküm verme yöntemini ifade eden fıkıh usulü terimi. Sahâbe döneminde re'y ichtihadının kapsamı içinde istislâh yönteminin ağırlıklı olarak yer aldığı, sosyal gelişmelere paralel olarak gerçekleştirilen idarî, adlî ve malî yapılanma da bu prensibin büyük rol oynadığı görülmektedir.

Cevap: B

17. **Sarf akdinin başlıca şartları şunlardır:**

1. Bedeller para veya para hükmünde olmalıdır.
2. Değişimi yapılan bedeller aynı cinsten ise, miktarları eşit olmalıdır
3. Taraflar birbirinden ayrılmadan karşılıklı bedeller kabzedilmelidir.
4. Aynı cins paralarda ayar farklılığı dikkate alınmalıdır

Henüz basılmamış kalım halindeki altın ve gümüş bu kurallara tabidir. Her ne kadar formları para olmasa da altın ve gümüş yaratılıştan para hükümlerine tabidir.

Cevap: C

18. Zeynep'in hastalık sebebiyle vurdurduğu iğne vitamin değeri olmadığından orucunu bozmaz. Ayrıca daha sonra oruç olduğunu unutarak yemesi de orucu bozmaz. Ancak daha sonra orucum bozuldu zannıyla yiyip içmesi orucunu bozmuştur. Ancak bu da orucu bozma kastı ile yapılmadığı için sadece kaza etmesi yeterlidir. Kefaret tutması gerekmez.

Cevap: D

19. Hanefiler'e göre, umrenin farzları ihram ve tavaf olmak üzere ikidir. Bunlardan ihram şart, tavaf ise rükündür. Şâfi ve Hanbelîler'e göre bu dört nüsük yani ihram, tavaf, sa'y ve tıraş birer rükündür. Mâlikî mezhebinde ise, ilk üçü rükün, tıraş ise vâciptir. Vakfe ise Haccın farzlarından biridir.

Cevap: B

20. Ebû Yûsuf, devrinin ilmî geleneğine uyarak belli temel dersleri aldıktan ve özellikle hadis tahsil ettikten sonra fıkıh öğrenimine yöneldi; bu amaçla İbn Ebû Leylâ'nın derslerine devam etmeye başladı. Dokuz yıl boyunca ondan yargılama hukuku ve fıkıh okudu, ardından Ebû Hanîfe'nin ders halkasına katıldı. 17 yıl da Ebu Hanîfe'den ders aldı.

Cevap: D

21. **Delk:** azaları ovalama

Mazmaza: ağzı su ile çalkalamak

Tertib: uzuvları sıraya uygun yıkamak

istinşak: burna su çekmek

Muvalat ise abdest azalarını peş peşe yıkamaya verilen isimdir.

Cevap: D

22. Ebu'l-Huzeyl'e göre, cennet ve cehennem ehlinin hareketleri nihayete erer ve onlar daimî sürecek bir sükûna ulaşırlar. Bu sükûn halinde bütün lezzetler cennetlikler, bütün elemeler de cehennemlikler için bir araya toplanır. Ebu'l-Huzeyl, bu sükûn nazariyesini, Dehriyye fırkasının hareketin kıdemi ve sürekliliği görüşlerini çürütmek için geliştirmiştir.

Cevap: C

23. "Azm", sabır ve metanet anlamında bir kelimedir. Dini literatürde, ilahi emir ve yasakları metanet ve sabırla tebliğe çalışan, hakka karşı gelenlere korkusuzca göğüs geren peygamberler hakkında "ulu'l-azm" terimi kullanılmaktadır. Şu ayette tabir, aynen geçmektedir: "O halde sen de (diğer) ulu'l-azm rasullerin sabrettiği gibi sabret!" (Ahkaf 46/35) İslam alimlerinin, peygamberler arasında yaptıkları fazilet sıralamasında Hz. Peygamberin ilk sırayı aldığı görülür. Onun peşinden, yukarıda sayılan sebeplerden dolayı, Hz. Nuh, Hz. İbrahim, Hz. Musa ve Hz. İsa gibi peygamberler gelmektedir.

Cevap: A

24. Tafsili iman, Allah'ın ve peygamberimiz Hz. Muhammed'in bildirdiği tüm emir ve buyruklara tüm ayrıntıları ile birlikte inanmak olarak ifade edilebilir. Tafsili iman, helal ve haram olan davranışları öğrenerek buna uygun olarak davranmak olarak ifade edilmektedir.

Cevap: A

25. Haberî sıfatlar konusunda Halef uleması, te'vil metodu benimsemiş ve bu sıfatları Arap lugatine uygun ve aklî delillere ters düşmeyecek şekilde te'vil etmiştir. Selef'in aksine, Halef'in te'vil metodunu benimsemiş olması sebepsiz değildir. Bunun en önemli sebebi; Selef'in, teşbih endişesiyle, te'vilden kaçışının istismar edilmiş olmasıdır. Selef'in te'vilden kaçışını ve müteşabihatı zahirleri üzere bırakışını yanlış anlayan ya da istismar etmek isteyen bazı gruplar ifrata düşerek teşbihe gitmişler, te'vilden kaçınalım derken tecsime düşmüş olmalarıdır.

Cevap: A

26. İslam dininin iman esasları gerek kuranı kerim gerekse hadisi şerifler aracılığıyla net bir şekilde ortaya konulmuştur. Kelam ilminin buradaki katkısı bunları sistematik bir şekle sokmaktır.

Cevap: E

27. Ehli sünnet'e göre Allah kelam sıfatına sahiptir. Bu sebeple kelam sıfatı sonradan yaratılmış değildir. zira allah bir şeyi yaratması sebebiyle o şeyle vasıflanamaz. Halbuki allahu teala kendisini müteteklim olarak sıfatlandırmıştır.

Cevap: A

28. İbaziyyenin görüşleri mutezile mezhebi ile örtüşmektedir. Çünkü mutezileye göre büyük günah işleyen bir kimse mümin kalamadığı gibi tam manasıyla da kafir olmuş sayılmaz. El menzile beynel menzileteyn prensibi yaklaşık olarak bu görüşle örtüşmektedir.

Cevap: B

29. Dürziler, ruhun bir cisimden başka bir cisme intikaline inanmaktadırlar. Ancak buna tenâsüh değil takammüs adını verirler. Bu nazariyeye göre ruh ölmez, ölen yalnızca cisimdir. Yani Dürzilere göre ruh, gömlek değiştirir gibi beden değiştirir. Cisim her hangi bir belaya uğrarsa ruh onu terk ederek başka bir gömleğe geçer, dolayısıyla ruh olduğu gibi kalırken, değişen sadece cisimler ve cesetlerdir. Takammüs inancı, Dürziliğin benimsediği en önemli inanç esaslarından birisidir.

Cevap: B

30. Allah inancını İslâm'dan almakla birlikte, İslâm'ın çok net ve açık olan tevhit inancını hulûl ve Hz. Ali'nin uluhiyeti bağlamında yorumlamıştır. Bu nedenle Allah inancı, Ali'nin tanrı oluşu akidesine ve "AMS" formülüne dayandırılmıştır. Hamdan el-Hâsibî'nin on altı bölümden oluşan Kitâbu'l-Mecmu adlı eserinin "şehadet" adını taşıyan on birinci bölümündeki şu ifade de, fırkanın temel akidesini teşkil eder: "Ben şehadet ederim ki Ali b. Ebî Tâlib'ten başka ilah, Muhammed Mahmûd'dan başka hicâb, Selmânı Fârisî'den başka bâb yoktur". Buna göre Ali Allah'tır. Kendi nurundan Muhammed'i yaratmıştır. Ali "manâ"dır; Muhammed ise "isim"dır, Selmân-ı Fârisî'yi yaratmıştır ve o da "bâb" olarak anılmaktadır. İlki "ayn", ikincisi "mim" üçüncüsü ise "sin" harfiyle sembolize edilmektedir. Böylece "ayn-mim- sin" (AMS) fırkanın sembolü ve sır olarak kabul edilmiştir.

Cevap: A

31. Câhiliye devrinde ve İslâm döneminde Araplar arasında yaygın olan bir himaye müessesesidir. Civâr söz-lükte "komşuluk" anlamındadır. "Komşu" demek olan câr kelimesi hem haksızlığa uğrayan kimseyi koruyan, hem de ona sığınan şahsı ifade eder. Kur'ân-ı Kerîm'de, müşrikleri "Ben sizin yardımcınızım" (وَإِنِّي جَارٌ لَّكُمْ) diyerek Bedir Gazvesi'ne teşvik eden şeytanın yardım vaadi câr kelimesiyle anlatılmıştır (el-Enfâl 8/48).

CEVAP: A

32. Soruda verilen bilgiler sebelilere aittir. Günümüz yemen'de bulunan sebinin başkenti olan marib bölgesinde yaşamışlardır. Burada yapmış oldukları baraj büyük bir felakette yıkılmış kuranı kerimde buna temas etmiştir.

Cevap: B

33. Paragrafta anlatılan olay Sifulbahr'dır.

CEVAP: B

34. I-Yermük: Hz. Ebu Bekir

II-Zatû's Savari: Hz. Osman

III-Belencer: Hz. Osman

IV-Nihavend: Hz. Ömer

CEVAP: C

35. Abbâdîler,

Âmirîler,

Bekrîler,

Birzâlîler,

Cehverîler,

Demmerîler,

Eftasîler,

Hammûdîler,

Hârûnîler,

Hazrûnîler,

Hûdîler,

Müzeynîler,

Rezînîler,

Tücibîler,

Yefrenîler,

Zîrîler

Zünnûnîler gibi yirmi civarında küçük devleti (düvelü't-tavâif) ifade eder.

Midrarîler Tevaifi Mülük devletlerdendir.

CEVAP: E

36. Sınır boylarında ve stratejik mevkieerde askerî amaçlı müstahkem yapılara verilen isim Ribattır.

CEVAP: D

37. Soruda anlatılan teknik Kündekaridir. Kündekari dekoratif amaçlı bir doğramacılık tekniğidir.

CEVAP: D

38. Dekoratif veya mimari amaçlarla duvarlara açılan, üç tarafı kapalı bir tarafı açık küçük hücrelere verilen isim Niş'tir.

CEVAP: D

39. Sudur teorisinde, kainattaki her şeyin Tanrı'nın varlığından taşıdığı ve her şeyin özünün bir olduğu savunulur. Plotinus "birden bir çıkar" önermesiyle sudur teorisini ortaya atan ilk düşünür olmuştur. Ancak Aristoteles'in Metafizik adlı kitabında öne sürdüğü fikirler de bu teorisinin gelişmesinde etkili olmuştur.

CEVAP: B

40. Dehriyye:

En önemli temsilcisi "İbn Ravendi"dir.

Tabiatçı akımın aşırı ucunda olan bir koldur. (Dehri-lik/maddecilik) Dehriilerin bazı düşünceleri şunlardır:

Allah'ın varlığını kabul etmezler.

Evrendeki tek gerçeklik "dehr" yani zamandır. Zaman ezelidir ve yaratılmamıştır.

Her şey maddedir. Maddeden ayrı bir ruh yoktur.

Evrenden ayrı bir yaratıcı yoktur. Evren ve yaratıcı birdir.

Gerçek bilgiye ancak duyular yoluyla ulaşılır.

CEVAP: E

41. İmkân Delili: Varlık ya zorunlu/vacip ya da zorunsuz/mümkündür. Varlığı zorunlu olan sadece Allah'tır. O var olmak için bir sebebe muhtaç değildir. Varlığı veya yokluğu düşünülebilen varlıklara zorunsuz/mümkün varlıklar denir. Bir varlığın var olması veya yok olması mümkün ise kendisini varlık sahasına çıkaracak bir yaratıcıya muhtaçtır. İşte mümkün bir varlık olan evrende, varlığını yokluğuna tercih edecek bir varedici, bir vacibe ihtiyaç duyar ki bu vacip varlığı zorunlu olan Allah'tır.

Kindi, Farabi ve İbni Sina gibi filozofların kullandığı delildir. Bu delil felsefi karakterlidir.

CEVAP: E

42. Soruda verilen bilgiler tanrı tasavvurlarından Deizme aittir. Deizm kavramı emekli tanrı anlayışı bağlamında özdeşleşmiştir.

CEVAP: A

43. John B. Watson tarafından ortaya atılmış ve daha sonra F. Skinner tarafından geliştirilmiş olan bir görüştür. Herkes tarafından gözlenebilir ve ölçülebilir davranışların incelenmesi, psikolojinin tek bilimsel yaklaşımıdır. Davranışçı yaklaşıma 'uyaran-tepki' (U-T) denir.

Davranışın devamlılığı dış etkilere bağlıdır, davranışın sonunda ödül varsa davranış tekrarlanır, ceza varsa davranış sona erer.

CEVAP: C

44. Soruda ele alınan kişi Jung'tur. Jung ile alakalı ekstra bilgiler verecek olursak; Freud'un muhalif öğrencisidir.

Din hem bireysel hem de tarihi açıdan önemlidir, der.

İnsanın dindar bir tabiata sahip olduğunu, dinin insana özgü ve içten doğma bir olgu olduğunu ortaya koymuştur.

Jung, dinin kökenini bireye, aşkın bir kaynağı en eski insan atalarının psikolojik kalıtlarında var olan ilk örneklerin (arketip) dayanır.

Arketip: tüm insanlığa has ortak davranış özellikleridir.

Kitapları 'modern insan ruhunu arıyor', 'Eyüp e Cevap' ve 'psikoloji ve din'dir.

Din insanın sağlığı için de önemlidir.

CEVAP: C

45. Kar Marx: (Diyalektik din sosyolojisi)

Marx'a göre din, "halkın afyonudur." Ona göre, din bu dünya şartlarına müdahale etmeyi bir yana bırakmayı öğretmektir. Mutluluk ve ödülleri ölümden sonraki hayata ertelemektedir. Dini insanlar ortaya çıkarmıştır, der.

CEVAP: B

46. Herbert Spencer: (Evrimci Din kuramı)

Sosyal gelişme ile dini gelişme arasında bir paralellik olduğunu savunur.

Evrenin basitten karmaşığa, farklılaşmamış olandan farklılaşmış olana doğru seyreden bir evrim süreciyle açıklanabileceğini savunmuştur.

Yani dini biyolojik evrimle açıklamaktadır.

Spencer, doğa ve toplum arasında hiçbir fark görmekte ve Darwin'in biyolojik evrimciliğini izlemektedir.

CEVAP: A

47. Soruda bahsedilen kavram Karma'dır. Karma kısaca Ne ekersen onu biçersin anlayışı etrafında şekillenmiştir.

CEVAP: B

48. Musa, Neodya ve Malaki Yahudilere göre peygamber olarak kabul edilmektedir. Fakat Davud ve Süleyman onlara peygamber değil kraldır.

CEVAP: C

49. Eskiden medrese talebelerinin üç aylarda dinî hizmetlerde bulunmak ve halkı aydınlatmak için kasaba ve köylere gitmelerini ifade eden bir tabirdir.

Cevap: A

50. e seçeneği medreselerin kurulmasına zemin hazırlayan nedenlerden biri değildir.

cevap: E

1. **Tefhîm:** Sözlükte bir şeyi yüceltmek, saygı göstermek ve kalın yapmak gibi anlamlara gelir. Tecvid ilminde tefhim, dilin arka kısmının üst damağa yükselmesi sebebiyle ağız içinin sesle dolması ve harfin kalın okunması demektir.

CEVAP: C

2. İzhar diye bir okuma şekli bulunmamaktadır. İzhar sadece tecvit kaidesidir. Eda tahkik üzere okumuştur. Oğuz hadr üzere okumuştur. İbrahim tedvir üzere okumuştur. Selamn ise hezreme üzere okumuştur.

CEVAP: E

3. III VE IV. Seçeneklerde hu zamiri uzatılarak okunurken I ve II. Seçeneklerde ise hu zamiri uzatılmaz. He'den önceki harf harekeli ise uzatılarak okunur.

CEVAP: A

4. Medd-i muttasıl bitişik uzatma anlamına gelir. Harfi medden sonra sebebi medden kırık gamze gelirse ve ikisi de aynı kelimede olursa bu durumda meddi muttasıl ortaya çıkar.

Cevap: C

5. **MÜTEŞABİHU'L KUR'AN:** Manaları bilinemeyen yahut herhangi bir sebepten ötürü anlamlarında kapalılık bulunan ya da birden çok manaya ihtimali olup bu manalardan birisini tercihte zorluk söz konusu olan ayet kelime veya harflerdir.

CEVAP: A

6. Kur'an'ın icazından maksat Onun bütün insanları kendi benzerini getirmekten aciz bırakması demektir. Bu noktada Mutezile imamlarından Nazzam'ın bir itirazı söz konusudur. "Sarfe Mezhebi/Vazgeçirme Teorisi" olarak nitelendirilen bu iddiasında Nazzam şunları söylemektedir. "Allah Arapların dillerini tutmuş, akıllarını başlarından, güç ve kuvvetlerini ellerinden almış. Böylece onların Kuran'a nazire yapmalarına engel olmuştur. Kuran'ın beşer üstü bir kitap olması esasen bu engellemeden ileri gelmektedir. Eğer böyle olmasaydı insanlar Onun bir benzerini getirebilirlerdi. Çünkü Kur'an onların belagat ve nazım seviyelerinden üstün bir konumda değildi.

CEVAP: C

7. **Mücmel:** Kendisinden ne kastedildiği kapalı olup anlaşılması için ilave bir beyana ihtiyaç duyan lafız demektir. Bu nasların bir kısmı Allah Teâlâ, bir kısmı Efendimiz tarafından açıklanmıştır. Bu açıklama şekli mücmelin tebyini şeklinde tarif edilmiştir.

Cevap: A

8. Tefsirde böyle bir yönetime başvurulmamıştır. Çelişkili gibi görünen ayetlere açıklama ve tefsir etme yöntemleri farklıdır.

CEVAP: E

9. Soruda verilen bilgiler Fahreddin Raziye aittir. Onun en önemli eseri Mefatihul Gayb'tır.

Cevap: D

10. Senet veya metne, aslında olmayan sözler eklenmiş hadis Müdrec Hadis olarak bilinmektedir. Soruda verilen örnek müdrec hadise örnektir.

CEVAP: D

11. **MUSANNEFLER:** Peygamberimiz, sahabe ve tabinden gelen ahkâmla ilgili bütün rivayetleri fıkıh konularına göre sınıflandıran eserlerdir. Abdurrezzak b. Hemmam'ın Musannefi'dir. İmam Malik'in el-muvattası genelde ilk musannef eserlerden kabul edilir.

CEVAP: A

12. **MUSAHHAF:** Birbirine benzeyen harfleri yanlış okunarak nakledilen hadis.

Tashîf genellikle yanlış duyma veya yanlış okumadan kaynaklanır ve yazılışları birbirine benzeyen, noktaları sayesinde ayrılabilen harflerde daha çok görülür. عَیَّاشِ اِجْمِلُ, عَبَّاسُ اِحْمِلُ ve عَیَّاشِ اِجْمِلُ okumak.

CEVAP: B

13. **MUNKATI' HADİS:** Senedinde bir veya daha fazla ravinin peş peşe olmadan düştüğü ya da ravisi müphem (bir adam) şeklinde belirsiz olarak zikredilen hadislerdir. Tebe-i Tabbinin Tabiini atlayarak direk sahabeden rivayet etmesidir.

CEVAP: E

14. Müdrec senet ve metnin ortak özelliklerine göre hadisler kategorisinde yer almaktadır.

CEVAP: E

15. **Muhayyerliğin sabit olması için şu şartların bulunması gerekir.**

- a) Akid konusu malın emsalinde normal sayılmayan ve değerinde eksiklik oluşturan bir ayıbın ortaya çıkması
- b) Ayıbın kadîm olması yani akdin yapılmasından veya malın teslim alınmasından önce var olması.
- c) Müşterinin akid ânında veya kabz esnasında bundan haberdar olmaması.
- d) Fesih öncesinde ayıbın ortadan kalkmamış olması.
- e) Satıcı tarafından ayıptan berî olma şartının koşulmamış olması

Muhayyerlik için üç gün muhayyerlik şartının koşulu muş olması ayıp muhayyerliğinin değil şart muhayyerliğinin şartlarından birisidir.

Cevap: B

16. Her aydan üç gün oruç tutmak, bunu özellikle her ayın 13, 14 ve 15. günlerinde yapmak müstehap kabul edilmiştir. Peygamberimizin özellikle ayın 13, 14 ve 15. günlerinde olmak üzere her ay üç gün oruç tutmayı tavsiye ettiği rivayet edilmiştir.

Cevap: A

17. Fatiha suresini okumak, Zammı sure okumak, Rükûdan tam olarak doğrulmak(tuma'nine) Hanefi mezhebine göre namazın vaciplerindendir. Birinci ve ikinci secdeyi yapmak ise farzlarındandır.

Tahiyyattan sonra salavat okumak ise Hanefi mezhebine göre müekked sünnet iken Şafii mezhebine göre vaciptir.

Cevap: E

18. Mikatı ihramsız geçmek, Müzdelife vakfesini özürsüz olarak terk etmek, Afaki olanların veda tavafini yapmaması, Ziyaret tavafini abdestsiz yapmak dem gerektiren cinayetlerdendir.

Arafat vakfesinden sonra ilk tahallülden önce cinsel ilişkide bulunmak Hanefilere göre bedene gerektirir. Diğer üç mezhebe göre ise hac fasit olur.

Cevap: C

19. Kişilerin ehliyetini daraltan veya tamamen ortadan kaldıran durumlara eh- livet arızaları denir. Ehliyet ârizaları, semavi ârizalar ve mukteseb arızalar olmak üzere iki kısma ayrılır:

Semavi Arızalar

Meydana gelmesi bireyin elinde olmayan ârizalara semavi arızalar denir. Uyku, bayılma, unutmama, bunama, delilik bu ârizalardan bazılarıdır.

b. Mukteseb Arızalar

Meydana gelmesinde kişinin etkisi bulunan ârizalardır. Sefeh, sarhoşluk, ikrah mukteseb arızalardan bazılarıdır.

Cevap: C

20. Hacıyyat, insanların hayatlarını kolaylık içinde sürdürebilmek için muhtaç oldukları düzenlemeler demektir. Bunların bulunmaması halinde hayatın düzeni bozulmaz, fakat insanlar genelde zorluk ve sıkıntı ile karşılaşır. Allah Teâlâ gerek ibadetlerde gerek başka konularda kullarına kolaylık sağlamak ve onlardan zorluk ve sıkıntıyı gidermek için pek çok hüküm koymuştur. Su bulamayan için teyemmüm, ramazanda hasta ve yolcular için oruç tutmama ruhsatı, ayakta duramayacak olan kişinin oturarak namaz kılması, temiz yiyecek, içecek ve giyeceklerden yararlanmanın meşru kılması gibi hükümler hacıyyat kapsamında konulan kolaylaştırmalardandır.

Adam öldürme kısas uygulanması ise zaruriyattan olan canın korunmasını temin etmek için konulmuştur.

Cevap: D

21. **İhtikar:** Karaborsacılık, istifçilik, vurgunculuk ve telkelcilik anlamında bir terimdir. Kâsânî, "gıda maddesinin şehirden veya küçük yerleşim merkezlerinin yakın çevresinden satın alınıp bekletilmesi ve böylece bölge halkına zarar verilmesi" şeklinde, Abdullah b. Mahmûd el-Mevsîlî, "temel yiyecek maddelerinin şehrin piyasasından veya onu besleyen bölgelerden satın alınıp pahalılaştıncaya kadar stoklanması" olarak tarif etmektedir.

Nahr: Açık kamu yararı gereği, temel ihtiyaçları karşılayan mal ve hizmetlerin piyasa fiyatlarına doğrudan müdahale edilerek belirli sınırları aşmasının önlenmesi maksadıyla resmî tavan fiyat belirlenmesine dar anlamda narh denir.

Neceş: Alma niyeti olmadığı halde malın fiyatını arttıran bir teklifte bulunma anlamında fıkıh terimi.

Haksız iktisap: Hukukî bir sebebe dayanmadan bir şahsın mal varlığının başkası aleyhine çoğaltması.

Simsar: Kendi namına, fakat müvekkili hesabına komisyon karşılığı alım satım yapan kimse anlamında bir fıkıh terimi.

Cevap: A

22. Mutezileye göre şefaet yoktur. Çünkü mutezilenin temel prensiplerinden biri de vad ve vaidir. Yani Allahu Teala inanan ve iyi işler yapanlara vadettiği mükafatı verecek diğerlerine de vadettiği cezayı verecektir.

Cevap: E

23. **Temanu delili:** Birden fazla ilah olamayacağını anlatmak için kullanılır. Eğer birden fazla ilah olsaydı âlemin İdaresi konusunda aralarında çekişme, engelleme olurdu ki bu durumda âlem ya yok olacak veya düzen, ölçü ve intizamı bozulacaktı.

Cevap: A

24. Yes yani umutsuzluk halinde edilen tevbe Eşariye göre geçerli değildir. Maturidi ise bunun geçerli olduğunu söylemiştir.

Cevap: C

25. Allah iyi fiilleri yapar, kötü fiillerin meydana gelişinde etkisi yoktur. İnsanların kötü fiillerinin Allah tarafından yaratılması caiz değildir. Bu sebeple insanın kendi fiillerini yarattığı görüşü ortaya çıkmıştır. Mutezile bu düşüncesini adalet prensibi altında ele almıştır.

Cevap: B

26. Maturidiye göre mukallidin imanı geçerlidir. Ancak mukallid kimse imanını tahkik seviyesine yükseltmediğinden günahkardır.

Cevap: D

27. Cemel olayı Hz. Ali ve Hz. Aişe arasında yaşanan bir hadisedir. Olayın herhangi bir kelami tartışma boyutu yoktur.

Cevap: E

28. Mürcie büyük günah işleyenler Allah'ın varlığını ve birliğini tasdik ettiği sürece dünyada mümin kabul edilecektir der. Ama ahiretteki durumlarının ise Allah'a bırakılması gerektiğini savunmuşlardır.

Cevap: C

29. **İmamilik:** On iki imama uymayı imanın esası olarak görürler. Allah'ın seçtiği kullarına vahiy göndermesi lütfu açısından vacip olarak nitelendirmişlerdir. Hz. Ali ve çocuklarının nass ve tayin ile imam seçildiklerine inanırlar.

Günümüzde İran'ın resmi mezhebi olarak bilinmektedirler.

Cevap: A

30. Vehhabilik suudi arabistanın resmi mezhebidir. Müslümanların kutsal saydıkları birçok değeri yıktıkları için Mabet yıkıcılar ismi de verilmiştir.

CEVAP: C

31. Nesi, câhiliye döneminde kamerî takvimin şemsi takvime uyarlanması suretiyle takvime yapılan müdahale anlamında bir terimdir.

CEVAP: B

32. Soruda uzunca anlatılan olay islam tarihinde Gadiri Hum olarak bilinmektedir.

CEVAP: E

33. Peygambere Mureysi gazvesinde Hz. Aişe eşlik etmişti. Dönüşte ordunun gece konakladığı bir yerde Hz. Aişe devesinden inip ihtiyacını gidermek için ordugahtan uzaklaştı, konaklama yerine dönerken inci kolyesini düşürdüğünü fark etti. Daha sonra tekrar geri dönüp kolyesini aramaya koyuldu. Hz. Aişe'nin gittiğini kimse bilmediği için orduya hareket emri verildi. Hz. Aişe ordugahın kurulduğu yere döndüğünde kimseyi göremeyince, orda beklemeye koyuldu. Ordunun artçısı Safvan b-Muattal Hz. Aişeyi görünce onu devesine bindirip orduya yetiştirdi.

Abdullah b. Übey de bu gecikmeyi fırsat bilerek Hz. Aişe aleyhine iftira ve dedikodu başlattı.

Hız. Âişe savaştan döndükten sonra iftirayı duyunca bir ay kadar hasta yattı. Bu olayı öğrendiğinde çok üzüldü ve Peygamber'in de ondan şüphe duyması üzerine babasının evine döndü.

Nur suresiyle birlikte Hz. Aişe'nin suçsuzluğu ortaya çıkmış oldu.

Cevap: B

34. **Ficar**; İslâm'dan önce bazı Arap kabileleri arasında haram aylarda cereyan eden savaşlara verilen isimdir.

Cevap: D

35. **I. Rifade**: Kabe'yi ziyarete gelenlerin yiyecek ihtiyaçlarını karşılamak,

II. Hicabe: Kabe'nin bakımını yapmak ve anahtarlarının korunmak,

III. Sefaret: Kureyş'in dış temsilciliği görevini ifade eder.

Cevap: E

36. İslâm hat sanatında, aynı yazının farklı tarz ve üslûpları mânasında "şeş kalem" diye de adlandırılan altı hat Aklam-ı Sitte olarak bilinmektedir. Bunlar; muhakkak, reyhanî, sülûs, nesih, tevkî, rika'.

Kufi ise; Düzenli, köşeli, dik ve yatay harfleriyle geometrik çizgilere dayanan Arap yazısına verilen isimdir.

CEVAP: C

37. I. Mütetavvia: Emevilerde cihad için savaşlara katılan ve sadece ganimetten pay alan gönüllü askerlere verilen isimdir.

II. Müdeccen: İspanyollar tarafından geri alınan Endülüs şehirlerinde bir süre daha yaşayan Müslümanlardır.

III. Mürtezika: Abbasiler dönemindeki divana kayıtlı devlette maaş alan muvazzaf askerlerdir.

Cevap: B

38. Bir cemaatin büyüğü, bir topluluğun başkanı, başkan vekili veya temsilcisi olan kimseye Nakıb ismi verilmektedir.

CEVAP: A

39. Razi "beş ezeli esas" teorisini geliştirmiştir. Ona göre;

1. Allah
2. Ruh
3. Madde (heyula)
4. Zaman
5. Mekân (Boşluk/hala)

Razi tenasüh yani ruhun bir bedenden başka bir bedene göç etmesini kabul etmektedir.

Buna göre Razi, ahiretin varlığını da kabul etmektedir.

Tenasüh görüşü beraberinde ruhun ölümsüzlüğü fikrini de getirmektedir. Razi'ye göre ruhlar ölümsüzdürler.

"Kitabu'l Mansur" ve "el-Havi" Razi'nin tıp alanında yazdığı eserleridir. Fizikte ışığın kırılma olayını ilk gösteren kişi Razi'dir.

CEVAP: B

40. Soruda verilen bilgiler Kindi'ye aittir.

CEVAP: E

41. Teleolojik Delil:

Nizam ve gaye, inayet, tasarım vb. değişik adlarla da bilinmektedir. Bu delil alemin varlığına değil, sergilemiş olduğu 'düzen' ve 'gaye'liliğine dayanmaktadır. Savunucusu W. Paley'dir.

1) Gaye ve Nizam Delili: Evrende bir düzen vardır. Bütün varlıklar bir düzen ve ölçü içinde hareket eder. Varlıkların yaratıldığı bu düzen ve gaye sadece yaratıcı ve düzenleyici bir iradenin eseri olabilir ki bu irade sahibi yüce Allah'tır.

2) İnayet Delili: Yeryüzündeki bütün varlıklar insanın varlığına uygun yaratılmışlardır. En çok kullanan "İbn Rüşd'tür. Bu uygunluğun tesadüfen olması düşünlülemez. İşte bu uygunluk Allah'ın insana inayeti-nin sonucudur. Batı dünyasında 18. yy'den itibaren tartışılmaya başlanan teleolojik delilin önde gelen savunucusu "W. Paley'dir. Teolojik delili İbn Rüşd 'inayet delili' olarak isimlendirmiştir.

3) İhtira (İcat) Delili: Kurucusu; İbn Rüşd'tür. Doğadaki bütün varlıklarda görülen canlılık kendiliğinden olan bir durum olmayıp Tanrı'nın bir icadıdır ve her birinde insan için bir fayda vardır.

Cevap: C

42. **Tenzihi Din Dili:** Tanrı'nın günlük dil ile tanımlanması mümkün değildir. Bundan dolayı biz ancak onun ne olmadığını söyleyebiliriz. Fakat bu tutum "Tanrı'nın bilinemeyeceği" tehlikesini de doğurmaktadır. Tanrı hakkında ancak olumsuz bir dil kullanabileceğimizi ileri süren filozoflar "Musan ibn Meymun ve İbn-i Sina" örnek verilebilir.

CEVAP: C

43. **Erik Erikson:** Çocuklar dini inanç ve ibadet şekillerini, ahlak kurallarını ilk olarak ailelerinden ve yakın çevrelerinden taklit yoluyla öğrenir, bu şekilde de duygu ve düşüncelerini oluşturur, der.

*Kimlik Bunalımı/Moratoryum (Ertelenmiş, gecikmiş kimlik) kavramını ilk kullanan kişidir.

**"Young Man Luther" (Genç Adam Luther) ve "Gandhi's Truth" eserlerini yazdı.

*Çocukluk dönemindeki aile içi iletişim, ergenlik dönemi dini kimliğin şekillenmesinde önemli bir yere sahiptir.

CEVAP: D

44. **Gelenek Öncesi Düzey:**

Ceza ve İtaat Eğilimi

Saf Çıkarıcılık (Araçsal İlişkiler Eğilimi)

Geleneksel Düzey:

İyi Çocuk Eğilimi (Kişilerarası Uyum)

Kanun ve Düzen Eğilimi

Gelenek Sonrası Düzey:

Toplumsal Sözleşme Eğilimi

Evrensel Ahlak İlkeleri Eğilimi

Cevap: E

45. Doğal dini gruplar, üyeleri kandaşlık, komşuluk, arkadaşlık gibi tabii bağlarla birbirine bağlı aynı zamanda dini bağları da olan aile, klan, kabile, köy gibi ilkel toplumlara özgü sosyal birimlerdir. Bir doğal grubun üyesi olmak, aynı zamanda mevcut dini grubun da üyesi olmak anlamına geliyordu. Aralarındaki bağın sırf dine dayanağı gruplara ise sırf dini gruplar adı verilir.

Doğal dini grupların, çoğunlukla, ilkel ya da daha az karmaşık kültürlerle sırf dini grupların evrensel dinlerle birlikte ortaya çıkmıştır. Doğal grupları birbirine bağlayan doğal "kandaşlık hısımlık, soy, komşuluk bağı" iken sırf dini grupların cemaat oluşturmalarını sağlayan temel bağıdır.

CEVAP: E

46. Parçada ele alınan toplumsal değişim kuramı Yükseliş ve Çöküş'tür.

Cevap: A

47. I. Filistin
II. Tao-Te-King
III. Parsva (Guru Nanak)

Cevap: A

- 48. II. Mabet Dönemi:** Kudüs'teki mabet tahrip edilip halk Babil'e sürüldü. Babildeki sürgün hayatları Perslerin Babilleri yenmesiyle sona erdi. Pers kralı Koreş Yahudilerin Kudüs'e dönmelerine ve mabedi inşa etmelerine izin verdi. M.Ö 515'te mabedin inşa edilmesinden sonra Ezra'nın önderliğinde Yahudiliğin kurum ve kuralları hayata geçirilmiş oldu.

Cevap: D

- 49.** Soruda anlatılan tören Amin Alayı'dır.

CEVAP: C

- 50. Yaygın Eğitim:** Örgün eğitim sistemine girmemiş, herhangi bir kademesinde bulunmuş olan ya da bu kademelerin birisinden ayrılmış olan bireylere göre verilen eğitimidir. Halk eğitim, çıraklık gibi.

CEVAP: C

1. Hems: Fısıldamak demektir. Harfin telaffuzunda mahrece yapılan baskının zayıf olması yani mahrecin tam kapanmaması sebebiyle nefesin akması demektir. Hems ile Cehr zıt anlamlıdır. Harfleri:

فَحْتُهُ شَخْصٌ سَكَّتْ

CEVAP: A

2. Hezreme: Kur'an'ı tecvid kaidelerini göz ardı edip, harfleri birbirine katarak çok süratli okumak anlamına gelir.

CEVAP: D

3. *Zamirin öncesi harekeli olduğu zaman med olur. (Uzatılır)

*Zamirlerin öncesi sakin olduğu zaman med edilmez (çekilmez).

CEVAP: A

4. LAHN-I CELİ:

Ağır ve açık hata demektir. Okuyabilen herkesin kolaylıkla fark edip anlayabileceği derecede hatalı okuyuşlardır. Lahni Celi'nin meydana geldiği durumlar;

*Bir harfi başka bir harfe dönüştürmek

*Bir harekeyi başka bir hareke ile değiştirmek, harekeliyi sükunlu, sükunluyu harekeli okumak.

CEVAP: C

5. **MÜŞKİLÜ'L KUR'AN:** Kur'an-ı Kerim'in ayetleri arasında ilk bakışta ihtilaf ve çelişki gibi görünen durumları inceleyen ilme denir. Karışıklığa Yol Açan Sebepler;

*Mevzu İhtilafı (Elçi gönderilen/gönderilmeyen herkesi hesaba çekeceğiz.) O gün ne insana ne de cine günahından sorulmaz.

*Hakikat ve Mecaz İhtimali (İnsanları sarhoş bir halde görürsün, oysa onlar sarhoş değillerdir)

*Fiilin isnadıyla meydana gelen müşkilât (Onları siz öldürmediniz Allah öldürdü)

*Zıt anlamlılığın sebep olduğu müşkilat

*Bir hakikatin farklı biçimlerde anlatımı.

CEVAP: A

6. **Abdullah b. Abbas:** Mekke tefsir ekolünün kurucusu olarak kabul edilir. Hibru'l Umme ve Tercümanu'l Kur'an unvanlarıyla bilinir. Kur'an'ın tefsiri konusunda H. Muhammed'in duasına mazhar olmuştur.

CEVAP: B

7. Rivayet Tefsirleri: TESSBİSS

*Taberi (Camiu'l Beyan)

*Ebi Hatim (Te'vilu'l Kur'an)

*Semerkandi (Tefsiru'l Kur'an)

*Salebi (Keşfu'l Beyan)

*Begavi (Mealimu't Tenzil)

*İbn Kesir (Tefsiru'l Kur'an)

*Sealibi (Cevahiru'l Hisan)

*Suyuti (Durru'l Mensur)

CEVAP: E

8. Mübhem 'insan melek ve cin gibi varlıkların veya bir topluluk ya da kabilenin Kur'an'da açık değil de ismi işaretler, ismi mevsul, zamirler, Cins isimleri belirsiz zaman zarfları ve belirsiz mekân isimleriyle zikredilmesi anlamına gelir.

CEVAP: D

9. **Kur'an Peygamberimiz döneminde kitap haline getirilmemiştir. Bunun sebepleri ise;**

*Peygamber hayatta olduğu için gerek duyulmamıştır,

*Kur'an ayetlerinin sıralı inmemesi,

*Vahyin inmeye devam etmesi,

*Son vahiy ile Peygamberimizin vefatı arasındaki sürenin kısa olması,

*Sonradan gelen ayetlerin önceki hükümleri değiştirmeye ihtimali. (Nesih)

CEVAP: D

10. **Müddrec:** Senet veya metne, aslında olmayan sözler eklenmiş hadistir.

CEVAP: D

11. Parçada sözü edilen sahabe Ebu Hureyre'dir.

CEVAP: A

12. **Mevkuf:** Sahabenin sözü ve fiili anlamında hadis terimidir. Hz. Ömer de sahabeden olduğu için burada cevap mevkuf olacaktır.

CEVAP: B

13. **Kıraat:** Talebenin hadisi bizzat hocaya okuması, hocanın da ondan dinlemesidir.

Kitabet: Hocanın, rivayetlerinin hepsini yahut bir kısmını başka bir yerde bulunan birine bizzat yazarak veya başkasına yazdırarak göndermesi ya da yanındaki bulunan birine yazdığı veya yazdırdığı rivayetleri vermesidir.

İ'lam: Hocanın, talebesine gösterdiği hadisi veya kitabı kendisinden rivayetine izin verdiğini belirtmek için, "Bu benim falan kişiden aldığım ya da duyduğum rivayetimdir" demesidir.

CEVAP: A

14. **Mahfuz:** Sahih hadis anlamında bir terimdir. Rivayetleri birbirine zıt iki sika raviden daha güvenilir olanın rivayet ettiği hadis demektir.

Şazz: Sika (güvenilir) bir ravinin, kendisinden daha sika olan bir raviye muhalif olarak rivayet ettiği ve bu rivayetinde tek kaldığı hadislerdir.

CEVAP: B

15. Hanefilere göre abdestte niyet sünnettir. Diğer dört mezhep ise farz olarak kabul etmektedir.

CEVAP: B

16. I) Butlan: Bir kimsenin mahremi olan bir kadınla evlenmesi.

II) Fesat: Bir kimsenin şahitsiz olarak evlenmesi.

III) Sıhhat: Nikah esnasında mehir belirlemeden nikahın kıyılması.

CEVAP: D

17. Akif akşam namazını kıldığı esnada son oturuşa geldiğinde ilk secdelerden birini eksik yaptığını hatırlar. Akif Tahiyattan sonra secdeyi yapar ve yeniden tahiyatı okur, selam verir.

CEVAP: A

18. **İstihsan:** Fıkıhta özel gerekçelerle açık kıyastan, genel ve yerleşik kuraldan ayrılıp olayın özelliğine uygun çözüm bulma metodunu ifade eden şer'î delil.

CEVAP: C

19. **MUDAREBE:** Otaklardan bir kısmının sermaye, diğerinin ise emek ile katılarak kurdukları ve karı belli bir oran üzerinden paylaşmak üzere anlaştıkları emek-sermaye şirketinin adıdır. Sermaye sahibine 'Rabbu'l Mal', parayı çalıştıran 'Mudarib' denir.

CEVAP: A

20. Hamile bir kadın ister kocası ölmüş olsun isterse onu boşanmış olsun doğumuna kadar iddet bekler.

CEVAP: E

21. **Muhalefetü'n li'l Havadis:** Allah'ın yaratılmışlara benzemediğini ifade eden selbî sıfatlarından biridir. Soruda verilen bilgilerde bu sıfatlarla alakalıdır.

CEVAP: B

22. **İmkân Delili:** Varlık ya zorunlu/vacip ya da zorunsuz/mümkündür. Varlığı zorunlu olan sadece Allah'tır. O var olmak için bir sebebe muhtaç değildir. Varlığı veya yokluğu düşünülebilen varlıklara zorunsuz/mümkün varlıklar denir. Bir varlığın var olması veya yok olması mümkün ise kendisini varlık sahasına çıkaracak bir yaratıcıya muhtaçtır. İşte mümkün bir varlık olan evrende, varlığını yokluğuna tercih edecek bir varedici, bir vacibe ihtiyaç duyar ki bu vacip varlığı zorunlu olan Allah'tır. Kindi, Farabi ve İbni Sina gibi filozofların kullandığı delildir. Bu delil felsefi karakterlidir.

CEVAP: C

23. **Hızlan:** Allah'ın, buyruklarına boyun eğmeyen insanlardan yardımını kesmesi anlamında bir terimdir.

CEVAP: C

24. **İstidrac:** İnkârcıların tadrîcî olarak felâkete yaklaştırılırken geçici bazı başarılar kazanması anlamına gelen hârikulâde olaylardan biridir. Soruda anlatılan Firavun olayı da İstidrac'a örnektir.

CEVAP: D

25. Ye's yani ümitsizlik halinde edilen tevbe ile alakalı verilen bir örnektir.

CEVAP: A

26. **Tafsili İman:** inanılması gereken hususlara ayrı ayrı inanmak, iman etmek demektir. Bu da Amentü duasında toplanmıştır.

CEVAP: E

27. Soruda verilen tüm seçenekler doğrudur.

CEVAP: D

28. Şiiilerin Hz. Ali'nin imameti hakkında ileri sürdüğü deliller;

*Kırtas

*Gadir-i Hum

*Sakaleyn

*Tathir ayeti

CEVAP: D

29. **Takdis:** Allah'ı şanına uygun düşmeyen şeylerden ve cismiyyetten tenzih etmek.

Tasdik: Allah'ın Kur'an ve sünnette geçen isim ve sıfatlarını olduğu gibi kabul etmek.

Sükut: Müteşabihler hakkında soru sormamak ve soranların sorularını cevaplandırmamak.

İmsak: Müteşabih ifadeleri te'vilden sakınmak.

Keff: Müteşabih hususlarla zihnen ve kalben dahi meşgul olmamak.

Marifet ehline teslim olmak: Peygamber (s.a.s.), sahabe ve Allah'ın bildirdiği kimselerin bu bilgilere haiz olduğunu kabullenmek.

CEVAP: A

30. **Nizarilik:** Dördüncü Alamut hâkimi Hasan Alâ Zikrihisselâm, 17 Ramazan 559 (8 Ağustos 1164) tarihinde kendisinin imam olduğunu, kıyamet diye isimlendirdiği yeni bir devrin başladığını, mistik hayatla bağdaşmadığı gerekçesiyle Şîî fikhını ilga ettiğini, mensuplarını namaz, oruç ve diğer dinî vecibelerden menedip içkiyi helâl kıldığını ilân etti. Hasan Alâ Zikrihisselâm tarafından ilân edilen bu doktrine "kıyâmetü'l-kıyâmât" ismi verilmiştir.

CEVAP: E

31. **Nesi:** Câhiliye döneminde kamerî takvimin şemsi takvime uyarlanması suretiyle takvime yapılan müdahale anlamında bir terimdir. Soruda verilen ayette de bu kavramdan bahsedilmektedir.

CEVAP: D

32. Soruda verilen ayetler Uhud savaşı ile ilgilidir.

CEVAP: E

33. **Bi'ri Maune:** Hicretin 4. yılı başlarında Âmir b. Sa'saa kabilesi reisi Ebû Berâ Âmir b. Mâlik Medine'ye gelerek Hz. Peygamber'i ziyaret etti ve ondan İslâmiyet hakkında bilgi aldı. Kendisi müslüman olmamakla beraber Hz. Peygamber'den kabilesine İslâm'ı anlatacak bazı kimseleri göndermesini rica etti. Ancak Hz. Peygamber'in, gönderilecek davetçilerin bir tehlike ile karşılaşmasından endişe duyduğunu ifade etmesi üzerine Ebû Berâ onların emniyetini garanti etti. Bunun üzerine Resûl-i Ekrem bir müddet sonra, çoğu ensara mensup olan, İslâmiyet'i ve Kur'an-ı Kerîm'i iyi bilen ve ehl-i Suffe'den olan yetmiş kadar kurrâyı adı geçen kabile halkına İslâmiyet'i tanıtmak ve Kur'an'ı öğretmekle görevlendirdi.

CEVAP: A

34. **Abdûlmelik b. Mervan:** Altın ve gümüş Emevi paraları basılmış, Divan kayıtlarının dilini Arapça olarak belirlemiş, Posta örgütü düzenlemiş ve Emevilerin ikinci kurucusu kabul edilmiştir.

CEVAP: A

35. Soruda bahsedilen ve İslam dünyasında ilk fitnenin ortaya çıkışında önemli rol oynayan kişi Abdullah b. Sebe'dir.

CEVAP: E

36. Menzil: Sözlükte “inmek, konaklamak, misafir olmak” anlamında kullanılmaktadır. Osmanlı Devleti’nde ise daha çok resmî haberleşmeyi sağlayan posta teşkilâtını ifade eden bir kavramdır. Osmanlı Devleti’nde haberleşme ilk önce ulaklarla ve ulak hükmü yoluyla sağlanıyordu. Ulaklar ihtiyaçları halinde hayvanlara el koyabilir, geçtikleri yerlerde hayvanlarının ve kendilerinin iâşesi temin edilirdi. Hareket serbestliği olan ulakların ellerindeki ulak hükmünü kullanarak halka eziyet etmeleri üzerine Kanûnî Sultan Süleyman döneminde 946’da (1539) Vezîriâzam Lutfi Paşa bu sistemi yeni baştan teşkilâtlandırdı.

CEVAP: A

37. Talik: Sözlükte asılmak, askıya alınmak manasına gelmektedir. Harfler kavisli ve harekesi olmayan bir yazı çeşididir.

CEVAP: B

38. Matrakçı Nasuh:

*İlk eseri Tarihi Sultan Beyazıd’dır.

*Bir diğer eseri Mecmuai Beyazıd’dır.

*Yavuz Sultan Selim ile Kanuni Sultan Süleyman devirlerinde Osmanlı minyatürünün en önemli temsilcisidir.

CEVAP: B

39. Kindi: İlk İslam arap filozofu olarak tanınmaktadır. Felsefeyi; “Allah’ın fiillerinin benzerlerini yapmak” şeklinde tanımlar. Risale fi Mahiyyetin Nevmi ver hayali beser, Risale fi İhtilafil Manazır, Risale fi Mahiyyetin Nevmi ver hayali beser gibi eserlerin yazarıdır.

CEVAP: D

40. Reybiyye: Doğru ve hakikat hakkında sabit bir tutumu yoktur. Temsilcileri; İbn Mukaffa ve Ebu’l Atahiy-ye’dir. Bilginin sürekli değiştiğini ve sabit bir bilginin olmadığını ifade eder.

CEVAP: B

41. Parçada anlatılan ve kurucusu Aziz Anselm olan delil Ontolojik Delil’dir.

CEVAP: A

42. Panteizm: En önemli temsilcisi Spinoza’dır. Tanrının doğanın dışında olması mümkün değildir. Evren Tanrı ile özdeştir. Genelde Hinduizm ve doğu dinleri ile bağlantılıdır.

CEVAP: A

43. Soruda verilen ideal Site teorisi Gazali’ye aittir.

CEVAP: E

44. Parçada yer alan dini tecrübe boyutu Etki’dir. Dindarlık yaşantısı hem kişinin ve grubun dini hayatını geliştirir ve hem de hayatın bütün alanlarında birtakım etkiler meydana getirir.

CEVAP: A

45. Yaşlılık döneminde ibadetlerde kısmen azalmaların görülür. Dini duyguların daha derinden yaşandığı dönemdir. İnançta tevekkül ve teslimiyetin ağır bastığı bir dönemdir.

CEVAP: D

46. Soruda verile dindarlık şekli Kenarda dindarlık'tır. Kenarda dindarlık; ihtiyaç hissedildiğinde yerine getirilen dindarlıktır.

CEVAP: D

47. I) Müderrisin okuttuğu dersi tekrarlayan görevliye Muid ismi verilmektedir.
II) Halka açık olan alanlarda ders veren hocaya Dersiam adı verilmektedir.
III) Medreseden mezun olan öğrencilerin isimlerinin kaydedildiği deftere Matlab adı verilmektedir.
Üçü de doğrudur.

CEVAP: B

48. Soruda verilen bilgiler Amin Alayı'na aittir.

CEVAP: C

49. Yom Kipur:

*Yahudi inancına göre insanın tasarımının yapıldığı bir yıllık kaderin son şeklini alıp mühürlendiği gündür.

*Bugünde Yahudiler hiçbir iş yapmazlar, sadece ibadet ve tövbe ile meşgul olurlar.

*Musa'nın Sina dağında atalarının bağışlandığına dair haber ile geldiğine inanılan gündür.

CEVAP: C

50. I) Ying ve Yang: Taoizm

II) Malka d. Nhura ve Malka d. Huşuka: Sabiilik

III) Ahura Mazda ve Angra Mainyu: Zerdüştlük

CEVAP: A

1. **LAHN-I HAFİ:** Küçük ve gizli hatalardır. Ancak işin ehli birileri fark edebilir. İki şekilde ortaya çıkar; 1. İhfayı, idgamı, iklabı, izharı yerine getirmemek, vacip medleri eksik çekmek yahut meddi tabii'yi fazla uzatmak gibi. Bu hataları yaparak okumak tahrimen mekruh olarak kabul edilir. 2. Nun ve mim'deki gunne sıfatında hata etmek, lam harfinin ince okunması gereken yerde kalın okumak, Ra'yı kalın okunması gereken yerde ince okumak gibi. Bu türden Lahn-i Hafi tenzihen mekruh olup, okuyuşu bu tür hatalardan korumak müstehaptır.

CEVAP: E

2. Yükselmek demektir. İsti'la harflerini okurken dilin kökünün üst damağa yükselmesi manasındadır. İsti'la sıfatlı harfler kalın harflerdir. Güçlü bir sıfattır. Harfleri: حُصَّ ضَغُطُ قِطْ

CEVAP: D

3. Tenvin veya nunu sakinden sonra (و-ن-م-ي) harflerinden biri gelirse İdgam-ı Meal Gunne olur.

CEVAP: B

4. **Vakfı Caiz:** Vakfın ve vaslın caiz olabileceği bir yerde durmaktır. Ancak durmak geçmekten daha evlâdır.

CEVAP: A

5. **Nezair (eş anlamlı):** Kur'an da ki farklı kelimelerin aynı anlamı ifade etmesidir.

(Lafzı Mütevatie) (Elfazu'l Mütevatie) Misal: Cehennem 'hutame, hamim, sakar, nar' kelimeleri ile eş anlamlı kelimelerdir.

Cennet: Adn, Darul Selam, Darul İkâme vb.

CEVAP: B

6. Kur'an çoğaltıldığı da yedi adet çoğaltılmış ve yedi farklı şehre gönderilmiştir. Bunlar; Medine, Mekke, Basra, Kufe, Şam, Bahreyn ve Yemen'dir. Medine de kalan nüsha 'İmam Mushaf' olarak isimlendirilmiştir.

CEVAP: C

7. **Abdullah b. Mesud:** Kufe tefsir ekolünün kurucusudur. Hadis, tefsir ve fıkıh ilimlerinde bir otorite kabul edilmiştir.

Vahiy katipliği yaptığı sırada kendine özel bir Mushaf hazırlamıştır.

CEVAP: A

8. **Nasih-Mensuh:** Nesh sözlükte; izale etmek, yok etmek, gidermek manalarına gelir. Terim olarak ise; herhangi bir şer'i hükmün yerine başka bir şer'i hükmün gelerek öncekinin hükmünü ortadan kaldırması anlamındadır.

CEVAP: A

9. **Müşkilin Tavzihi:** Kur'an'ın bazı ayetleri arasında ihtilaf ve tezat gibi görünen hususların açıklanmasıdır. Soruda verilen örneklerde Müşkilin Tavzihine aittir.

CEVAP: B

10. Zevaid: Bazı hadis kitaplarında yer aldığı halde mu-teber hadis kaynaklarında bulunmayan rivayetleri bir araya getiren eserlerin ortak adı. Bir kitabın başka bir hadis eseriyle karşılaştırılıp birincisinin ikinci-sinden fazla olarak ihtiva ettiği hadislerin bir araya getirilmesi sonucu meydana gelen eserlerdir. Hadis ilminde bir veya birkaç hadis kitabının Kütüb-i Sitte gibi temel kaynaklardan fazla veya farklı olarak ihti-va ettiği hadisleri konularına göre bir araya getiren eserleri ifade eder.

CEVAP: A

11. Soruda verilen a, b, c ve d seçenekleri hadis uydur-ma sebepleri arasında yer almaktadır.

CEVAP: E

12. Müstedrek: Hadis literatüründe "bir şeyin devamını yapmak, ona zeyil yazmak, tetimme meydana getir-mek" anlamında erken dönemden itibaren kullanıl-mıştır. Zaman içinde "rivayetlerdeki yanlışlık veya eksiklikleri düzeltmek, bir müellifin şartlarına uyduğu halde kitabına almadığı hadisleri toplamak suretiyle onun eksiklerini tamamlamak" şeklinde daha geniş bir mâna kazanmıştır. Bu türün en meşhur örneğini veren isim ise Hakim en-Nisaburi'dir.

CEVAP: B

- 13.** I) Maktu Kaynağı açısından,
II) Muallak-Senetteki inkıta açısından,
III) Mu'dal-Senetteki inkıta açısından,
IV) Müsned-Senet ve metninin ortak özellikleri açı-sından,

Cevap: D

14. Sünen: Ahkama dair sadece peygamberimizden ge-len merfu rivayetleri fıkıh konularına göre tertip eden eserlerdir. Sünenler çoğunlukla temizlik konusuyla başlar sonra sırasıyla ibadet, muamelat, ukubat ve ahlak konularına yer verir.

CEVAP: B

15. Ruhsat: Bazı mazeretlerden dolayı aslî hükmün gereğine uymamayı meşrû hale getiren geçici hü-kümdür. Cevaplarda verilen yolcunun namazını kısaltması Hanefilere göre azimet olarak değeren-dirilmektedir.

CEVAP: D

16. Muayyen vacip: Şarinin mükelleften seçim hakkı tanımaksızın yapılmasını istediği şeyi kendisinin belirlemesidir.

Misal: Namaz, oruç, hac, zekât, gasp edilen malın geri verilmesi gibidir.

Yemin kefareti ise mükellefin belirleyeceği birkaç se-çenekten biriyle yerine getirebileceği için muayyen değil muhayyerdir.

CEVAP: A

- 17.** I) KUDÜM: Hac niyetiyle ihrama giren afakîlerin Mekke'ye geldiklerinde yaptıkları ilk tavafa denir.
II) VEDA: Haccın edasından sonra memleketine dönmek isteyen hacının yaptığı tavafa denir.
III) İFADA: Hacın rüknü olan tavaf, ifada tavafı veya farz tavaf da denen ziyaret tavafıdır.
IV) TAHİYYATÜ'L MESCİD: Mescidi Haram'a girince yapılan ilk tavaftır.

CEVAP: D

18. **Visal Orucu:** İftar etmeksizin peş peşe birkaç gün tutulan oruçtur. Parçada bahsedilen ve sadece peygamberimizin şahsına caiz olan oruç çeşidi de yine visal orucudur.

CEVAP: D

19. **Maslahat-ı Mürsele:** Şer'î hükümlerin içerdiği veya akıl ve tecrübe yoluyla belirlenmekle beraber bunlarla uyum içinde olan faydalar anlamında fıkıh ve usûl-i fıkıh terimidir.

CEVAP: A

20. Soruda verilen ölmüş hayvan etinin yenmesi bizzat kendisinden haramdır. Bizzat Kur'an ile de bu sabittir.

CEVAP: D

21. **Teverruk:** Nakit para elde etmek amacıyla bir malı vadeli satın alıp daha düşük peşin bir bedel karşılığında satıcıdan başkasına satma işlemi için kullanılan terimdir.

CEVAP: C

22. Soruda verilen bütün eşleştirmeler doğru verilmiştir.

CEVAP: D

23. **Sebr ve Taksim:** Bir konuda muhtemel seçenekleri belirleyip (hasr) ardından birer birer eleyerek (hazf) tek bir seçenek bırakma yöntemini ifade eder.

CEVAP: A

24. Soruda verilen melek Münker ve Nekir'dir. Sorgu meleğidir.

CEVAP: B

25. **REC'AT:** Bazı Şîî gruplarına göre imamın ölümden veya gaybete girmesinden sonra zuhuru, İsnâaşeriyye Şîası'na göre ise kıyametin kopmasından önce imamların ve onlara zulmedenlerin yeniden dünyaya dönmesi anlamında bir terim.

CEVAP: A

26. **Takiyye:** Can ve mal güvenliği sebebiyle inancı gizlemektir.

Beda: Şîa fırkalarına göre Allah'ın ilim, irade ve tekvîn sıfatlarında değişimler meydana gelebileceğini ifade eden kelâm terimi.

Rec'at: Allah'ın bazı insanları eski suret ve şekilleriyle dünyaya döndüreceğine inanmaktır.

Tevella: İmamları ve Ehli beyti sevenleri sevmek ve dost kabul etmek.

Teberra: İmamlara ve Ehli beyte düşmanlık edenlere kin besleyip düşman olmak ve uzaklaşmaktır.

Gaybet: On ikinci imamın ortadan kaybolmasıdır.

CEVAP: B

27. Gaye ve Nizam (düzen) Delili: Evrende bir düzen vardır. Bütün varlıklar bir düzen ve ölçü içinde hareket ederler. Varlıkların hepsi belli bir gayeye yönelik yaratılmışlardır. Varlıkların yaratıldığı bu düzen ve gaye sadece yaratıcı ve düzenleyici bir iradenin eseri olabilir ki, bu irade sahibi yüce Allah'tır. Gaye ve nizam deliline İlayet, Hikmet ve itkan delili de denir. Hepsinin ortak ismi teleolojik delildir.

CEVAP: D

28. Soruda verilen bilgiler Maturidiliğe aittir. Maturidilere göre İman artıp eksilmez, İmanda istisna olmaz, umutsuzluk halinde yapılan tövbe geçerlidir.

CEVAP: B

29. Dürzilik: Hakim bi Emrillah'ın ilah olduğuna inanırlar. Allah'ın bazı kişilere hulul ve tecelli ederek insanlara yaklaştığını savunurlar. Toplumu Ukkal ve Cuhhal olmak üzere ikiye ayırmışlardır. Günümüzde Lübnan'da bulunurlar.

CEVAP: C

30. "Hz. Ali, Allah'ın hükmü dışında bir hakemin hükmünü kabul ederek küfre girmiş, onu haklı gören herkes de aynı suçu desteklemiş olduğu için öldürülmeliydi" diyen biri Hariciliği savunmaktadır.

CEVAP: E

31. Soruda verilen ayet Tevük Gazvesi ile alakalıdır.

CEVAP: A

32. Mescid-i Kibleteyn: İlk adı, içinde bulunduğu kabile bölgesinden dolayı Benî Selime Mescidi iken Resûl-i Ekrem'in burada öğle veya ikindi namazını kıldırıldığı sırada nâzil olan Bakara sûresinin 144. âyeti uyarınca kiblesini Kudüs'teki Mescid-i Aksâ'dan Kâbe'ye çevirmesi üzerine bugünkü adını almıştır.

CEVAP: A

33. Soruda yer alan seriyye Sifülbahr Seriyyesi'dir. Sifülbahr, Medine'nin batısında Kızıldeniz sahilinde bir yerin adıdır. Benî Cüheyne kabilesinin arazisi olup, Kureyş kabilesinin ticaret kervanlarının güzergâhında bulunuyordu. Hicretten sonra Resûl-i Ekrem, Medine'ye sığınan müslümanları tehdit eden Mekke müşriklerinin ticaret kervanlarını sıkıştırmaya, 1. yılın Ramazan ayında (Mart 623) ilk defa buradaki İs mevkisine Hamza b. Abdülmuttalib kumandasında gönderdiği seriyye ile başladı. Hudeybiye Antlaşması'nın müslüman olup Medine'ye sığınanların Mekke'ye iade edilmesini öngören maddesi gereğince Mekke'de müşrik zulmünden kaçan Ebû Basîr, Sifülbahr'de mevzilenerek Kureyş kervanları için bir tehdit unsuru olmuştu. Hz. Peygamber, 8 yılının Receb ayında (Kasım 629) Ebû Ubeyde b. Cerrâh kumandasında aralarında Hz. Ömer ile Kays b. Sa'd b. Ubâde gibi ensar ve muhacirlerin yer aldığı 300 veya 310 kişilik bir kuvveti Sifülbahr'e yolladı.

CEVAP: A

34. Ömer b. Abdülaziz:

* Hadisleri toplatarak tedvinini yaptırmıştır.

* Mervan'ın çocukları tarafından işlenen Fedek arazisinden faydalanma hakkı Ali'nin çocuklarına devretmiştir.

* Cuma hutbesine Nahl 90. Ayeti koydurarak bugün hala Cuma namazlarında okunmasını sağlamıştır.

CEVAP: C

35. Hz. Muhammed'den sonra peygamberlik iddiasıyla ortaya çıkan isimler olmuştur. Bu kişiler;

*Tuleyha b. Huveylid

*Essved el-Ansi

*Secah

*Müseylime

CEVAP: E

36. Şeyh Hamdullah: Kendisi Amasya doğumludur. Şeyhu'l Hattatin (Hattatların piri) ve Kibletu'l Küttab (Hattatların kiblesi) lakabıyla anılmaktadır.

CEVAP: D

37. Murakka: Güzel yazı örneklerinin bir araya getirilmesiyle hazırlanan albüme verilen isimdir.

CEVAP: A

38. Na't: Sözlükte "nitelemek, iyi ve güzel şeyleri abartılı biçimde dile getirmek; nitelik, vasıf" mânalarında kullanılmaktadır. Özellikle Fars ve Türk edebiyatlarında Resûlullah'ı öven şiirlerin yaygın adı haline gelmiştir. Bedir, Uhud, Hendek, Hayber savaşlarının sebep olduğu gerilim ve mücadele ortamında müslümanlarla müşrikler ve yahudiler arasında karşılıklı şiir atışmaları olmuştur. Hassân b. Sâbit, Kâ'b b. Mâlik, Kâ'b b. Züheyr, Abdullah b. Revâha gibi şair sahâbîlerin söylediği şiirlerde Hz. Peygamber'i yüceltme, özellikle Mekkeli müşriklere karşı savunma ve getirdiği yeni dinin tanıtılıp yayılmasına katkıda bulunma gibi hedefler güdülmüştür.

CEVAP: B

39. Meşşai filozoflardan Kindi ve İbn Rüşd mümkün varlığın meydana gelmesini yaratma ile açıklarken, Farabi ve İbn Sina mümkün varlığın sudur ile meydana geldiğini belirtmektedirler.

CEVAP: A

40. Mekasidu'l Felasife: Gazali bu eserinde, gerçeğe ulaşmada tasavvufun ve kendi şahsi iç tecrübe ve şuur hallerinin öneminden bahsetmektedir. Bu eserde Gazali hakikati arayanları 4 sınıfa ayırmaktadır. Bunlar ise sırasıyla; Kalemçılar, Batıniler, Filozoflar ve Sufiler'dir.

CEVAP: B

41. Eskatolojik: Dini hükümler bu dünyada iman konusu ancak diğer dünyada bilgi olacaktır.

CEVAP: C

42. Panenteizm:

*Alfred North Whitehed tarafından ileri sürülmüştür.

**"Tanrı hem içkin hem de aşkındır."

**"Tanrı evreni içerir, ama onunla özdeş değildir."

CEVAP: B

43. A.Comte: Toplumlari sosyal statik ve sosyal dinamik diye ikiye ayırır. Toplumda meydana gelen ilerlemele-ri 3 hal kanunu ile açıklar. (Teleolojik Evre, Metafizik Evre ve Pozitif Evre) Din yoktur, deney ve gözlem vardır, der.

CEVAP: C

44. Organizmacı kuram:

*Her toplum insanlar gibi doğar, büyür ve ölür.

*Toplumların yükseliş ve çöküşleri sürekli dairevi bir hareket izlemektedir.

*Bu modeli benimseyen isimler; İbn Haldun, Kroeber, Spengler ve Toynbee'dir.

CEVAP: A

45. Haris el-Muhasibi:

*İlk İslam psikoloğudur.

*İnsanın iç hayatını inceleyen bir bilgidir.

*Dini davranışların değerini belirleyen şeyin "Niyet" olduğunu ifade eder.

CEVAP: E

46. Soruda verilen şüphe çeşidi "Arayış Şüphesi"dir.

CEVAP: D

47. **İnformel:** Doğal ortamda kendiliğinden gerçekleşir. Yani bayramda bir babanın çocuğuna el öpmeyi öğretmesi yeri ve zamanı geldiği için kendiliğinden gerçekleşen bir eğitimidir. İnformal eğitim planlı ve programlı değildir. Yani hiçbir anne ya da baba ben bayramda çocuğuma el öpmeyi öğreteceğim ve bunun kazanımları şunlardır, amaç ve hedeflerim şunlardır, eğitim şu kadar sürecektir diyerek bir plan program hazırlamaz. Bir plan vardır ama bu plan yazılı değildir. Hedef burada nedir çocuğa kültürel bir değeri (büyüklerin elini öpmeyi) aktarmaktır. İnformal eğitimde öğreticiler profesyonel değildir. Yani anne babalar el öpme konusunda eğitim alan profesyonel öğreticiler değildir. Olumlu olabildiği gibi olumsuz da olabilir. Yani bir çocuğun sokakta diğer arkadaşlarıyla oynarken kötü sözler öğrenmesi de bir informal eğitimidir fakat olumsuz sonuçlara sahiptir. İnformal eğitimde ortam önceden belli değildir. Bu da aslında plan ve programsız oluşuyla alakalıdır. Yani anne babası çocuğu için ben abimin evinde çocuğuma el öpmeyi öğreteceğim diye bir plan program yapmaz. İnformal eğitim yeri ve zamanı geldiğinde kendiliğinden gerçekleşir. İnformal eğitimde en yaygın öğrenme yolu gözlem ve taklittir. Annesinden babasından görerek ve onları taklit ederek bir çocuğun sigaraya başlaması buna bir örnektir.

CEVAP: B

48. I) Müderrisin okuttuğu dersi tekrar eden: MUİD
 II) üttaplarda çocuklara okuma yazma ve temel dini bilgiler öğreten: MUALLİM
 III) Devlet adamlarının çocuklarına saraylarda ders veren: MÜEDDİB

CEVAP: C

49. **Karma;** hem fiziksel hem de zihinsel her türlü eylemin sonuçlarının kaçınılmaz olduğunu ifade eder; düşündüğümüz her şey ya da yaptığımız her eylemin sonuçlarının, bizi bu yaşamımızda ya da sonraki yaşamımızda etkileyeceğini söyleyen bir kuraldır. Yani; gerçekleştirmiş olduğumuz, fiziksel ya da zihinsel her türlü eylemin etkilerini şu anki gerçek yaşam içinde görmesek bile, bir sonraki yaşamımızda bu etkiler mutlaka kendini gösterecektir.

CEVAP: B

50. I) Tripitaka: Budizm
 II) Avesta: Mecusilik
 III) Ginza/Draşia d. Yahya: Sabiilik

CEVAP: A